

Prekmurski
LEVI čakajo
prvo ŽENSKO
PEN 4-5

pen
... toplo mlejko
pijén!

VESTNIKOV
MESEČNIK

četrtek,
28. novembra, 1996,
20. številka

NABREKNJENOST

*Jesenska zorja
s prstami, kelečimi od mošta,
šlata nabreknjena rumena
prebujenij krav.*

*I bidin kocenon
i s punimi mošnicami
se vseden na stolec,
med koulina stiskan dojunico
pa s prebujenin poželeinjon
z dlanmij stiskan i družgan
nabreknjene cecke,
da mleična curka
nasladno šrkata
i šlarnato penita
mleiko v dojünici.*

*Mlado jutro
je puno diša
po fuškij kravjekaj
odvretón mošti,
loptón mleiki
i vročón moškon.*

Marko Murec (iz cikla o osamljenih
fantih, dečkih in mlajših moških)

Mesto
duhov, filmov
in drog
PEN 8-9

Soba
številka 105
PEN 10-11

DAN
REPUBLIKE

PEN 7

Naj vas parkeljni ne ugrabijo in naj vam Lucija ne izdolbe oči!

Bodite dobri do 24. decembra, ko izide zadnji letošnji PEN!

KMS STRANKA KMS
"KDO ME STRIŽE"

ZAKROŽITE ŠTEVILKO

007

NE

Gremo!

GESLO: FOREVER YOUNG

Vsi skupaj smo preživeli orgije, ki jih uradno imenujejo demokratične volitve. Deležni smo bili mnogih duhovitih (ali pa tudi ne) domislic štabov političnih grupacij. Poznavalci sodijo, da so bili tokratni predvolili plakati milo rečeno siromašni, brez domišljije in zato neprepričljivi. V glavi (ali pa na njej) šefa Murskega vala Marjana Dore je nastala frizersko-predvolilna zamisel – če bi resnično kandidiral, bi to počel s takim plakatom. Morda se bo predlog koga prijel že na naslednjih orgijah, kadarkoli že bodo! Naj se ve, kdo koga »šiša«!

MARIKA SE RESNO KEGLJANJE
PRIPRAVLJA!Stisni,
Jure,
stisni!

Najuspešnejša športnica zadnjega desetletja v naši pokrajini je dobrovolniška metalka krogel (v keglje) Marika Kardinar. Odkar je Marjan, Marikin menedžer in soprog, zelo zaposlen z delom pri tamkajšnjem turističnem društvu, si svetovna prvakinja večkrat omisli izvirne načine priprav na nove kegljaške izzive, kajti gotovo se je pred velikimi preizkušnjami potrebno (psihično) spočiti. Tokrat jo je Pen ujel pri polnjenju kozarcev. In to ne same! Skupaj z mladeničem (sliši na ime Jure in večkrat fotografira, kot je fotografiran) sta se odpravila kar v gorice, da bi poskusila, kako uspešen je bil letos sveti Martin. O posledicah njenega početja ni poročil, Pentute pa sumijo, da sta ob takem polnjenju ostala žejna (vsaj do prve gostilne!).

(SKORAJ) JU JE
POGOLTNILA TEMA?Kruzi
nál!

Življenje je zanimivo prav zaradi tega, ker je nepredvidljivo in nikoli ne veš, kaj bo s tabo v naslednjem hipu. Tako je mrak zajel (pozneje pa trda tema) predsednika sveta Občine Radenci Jožeta Flegarja in njegovega namestnika Mateja Ivanušo. In to na območju novoasfaltiranega pločnika na Kapeli. (Ne)poznavalci trdijo, da je do neljubega

temnega zajetja prišlo zaradi skromnega okrepčila, ki sta si ga privoščila skupaj z avtorjem fotografije. Tako ojačani so kar vsi trije družno zamudili na uradno otvoritev pločnika. Pa ne zaradi okrepčila, pač pa, ker so vrvico prerezali pred napovedano uro! J.G.

NEZASLIŠANO!

Kje so časi
kratkih hlač ...

POSLANCU

Pozorni novinar Pentut je nedavno zaznal tale dovtip:

»Tebi, Feri, pa je za las le uspelo, kaj ne?«

Izrekel ga je nekdanji delegat (kot se je takrat imelo imenovati) Rudolf Ketiš (desno od Ferija) in ga namenil ponovno izvoljenemu poslancu v slovenski parlament Feriju Horvatu (levo od Rudolfa).

podtaknil:
JG

DELEGAT

AMURJI - MALA TELETA

Kdor ne ve, naj ne govori – pa vendar so taki, ki ne verjamejo ribičem in vsepriek govoričijo, češ da v pomurskih stoječih in premikajočih se vodah ni velikih rib. Poglejte si te amurje (ribiški strokovnjak iz naše hiše je pripisal mala teleta), vse po vrsti ulovljene v domačih vodah (natančna lokacija ostaja skrivnost, kot se za tovrstne štorije spodobi, zanesljivo pa nobena fotografija ni narejena v ribarnici)! Gospod, ki veleribe pridno vlači na kopno, pa je Mišo Zadravec iz Rakičana.

Idi bougi!

20 kil

21 kil

23 kil

GEZA SE ZEZA - PO DOMAČE

Prvi z leve (čakajoč na nastop) bi lahko bil gornjeradgonski župan Miha Vodenik. Pa ni. Sredinski belosrajčnik bi lahko bil turistični vodnik in Prlek z najlepšim glasom Darko Kegl. Pa je. Skrajna desna pa bi lahko bila vratarka v garderobo pri telovadnici tretje osemletke. Pri Pentutah ne vemo, ali je.

foto: Juza

Moški svet na sklepni prireditvi Zapijmo in zaigrajmo po domače v dvorani tretje osemletke je (skoraj) brez izjem ocenil, da je bila najmikavnejša med množico mladenk temnejša s fotografije. Prešerno ji govori mamica in pevka Simona Weiss, trenutek, ko je Jure pritisnil sprožilec fotoaparata, pa razkriva, da lepota v tistem hipu ni bila najbolj vesela.

POMURSKA ROCK SCENA:

BOBNAJO LE ŽUPANI S POSLUHO

Jože Kocet (eden od štirih na fotografiji) je gospod, ki se občasno ukvarja z županovanjem v Turnišču, vmes je bil tudi kandidat za državnozborskega poslanca, najbolj pa je v svojem okolju znan kot odličen pevec in bobnar. Tutarji trdijo, da njegovi bobnarski začetki segajo tja v 60. leta, ko se je še poslušal radio Luxemburg in so začeli divjati znameniti Beatli. Tale prizor je s Ferencevega sejma, glasbeni kritiki pa soglasno ugotavljajo, da je pred sedanjim županom in glasbenikom še lepa kariera - morda tudi s kakšnim drugim inštrumentom, ne zgolj z bobni!

foto:
Matijapress

Oj, ta županski
boba

SREČANJE POD MARELAMA

Znano je, da je eden najpomembnejših pomurskih fiskulturnikov profesor Evgen Titan marsikdaj navduševal s svojimi ekvilibrističnimi sposobnostmi. Tako se je pred očmi nadobudne mladine spravil na dvokolo (bicikl) z zadnjico kar na krmilo in ne na sedež. V takem (vsekakor ne- navadnem) položaju je nato vzvratno vozil po asfaltu - ampak zaradi preventive na po cesti, ampak po šolskem rokometnem igrišču. Pokazal je, da mu v podobnih veščinah ni para. Tudi na bližnjem srečanju z resornim državnim ministrom Slavkom Gabrom je gospod Titan dal vedeti, kdo je prvi pomurski vzvratni kolesar! Kot je razvidno s fotografije, se gospod Gaber sicer skuša izgovoriti, češ da tudi on vozi vzvratno, ampak le avto. Pa še to previdno!

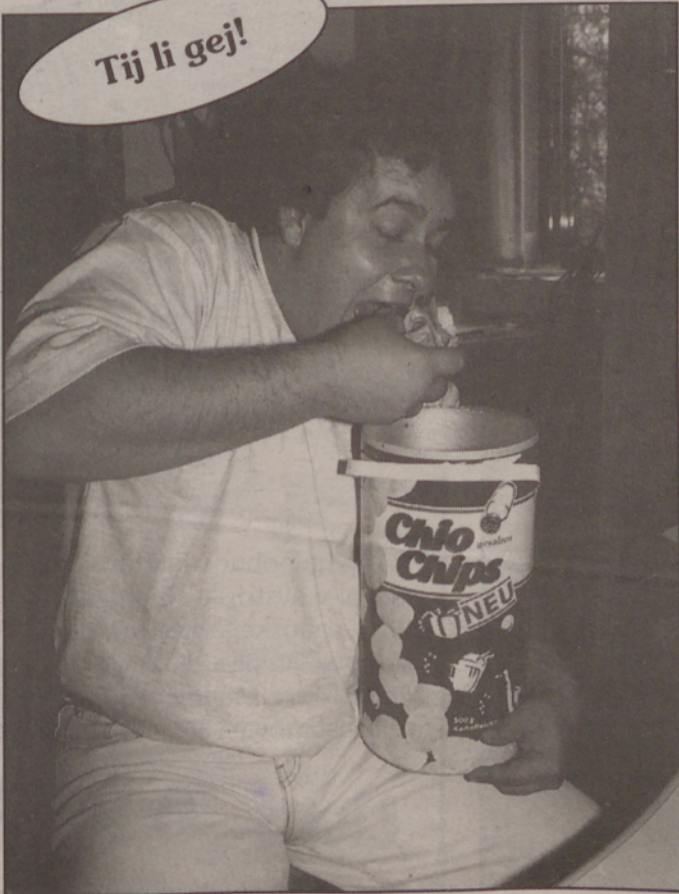
KDO JE PRVI VOZIL BICIKL?

ČLOVEKA, KI JESTA (TUDI V PROSTEM ČASU!)

ROBERT PERŠ - ČIPSI

Ena od najpomembnejših povezovalnih celic v organizmu (tkivu), imenovanem agencija Venera, je Robert Perš. Doslej si je ob zahtevnih poslovnih terminih tu in tam le omissil kakšno urico ribolova ali tenisa, v zadnjem času pa se ukvarja tudi z amaterskim vodenjem izletniških skupin po Pomurju in s hujšanjem. Prav slednje mu je povzročilo nemalo problemov, saj je po treh dneh resno kazalo, da bo moral zamenjati vso garderobo, ker mu bo prevelika. To pa pri tovrstnih poslovnih (finančno!) ni mačji kašelj - vrli Robert torej noče razmetavati z denarjem, zato se je četrti dan hujšanja odločil, da bo živel po starem: Kako, naj vam pove tale fotografija s chio chipsom!

foto: Arhiv Pena

JOŽE POJBIČ - BATI

Novinarja Dela je fotoaparatus ujel pri očitno prijetnem opravilu - Bati sicer nikoli ni govoril o shujševalnih kurah niti nima toliko ugledne garderobe kot prej omenjeni, pa vendar v redakciji Pentut nismo vedeli, da mu lahko hrana toliko pomeni. Slastne zalogaje si je privoščil na srečanju Oko besede, umetniško zamišljen ob njem pa je prleški pisec, oče kresnika, Vlado Žabot. Ko je držal v roki ta čik, protikadilski zakon še ni veljal!

foto: N.Juhnov

Vej me pa
ne kejpaj!

KOMEN
pen TAR

Izvolili ste!

Najprej seznam zmagovalcev: Andrej Gerenčer, Jože Špindler, Geza Džuban, LDS. Ciril Pucko, SKD. Feri Horvat, ZLSD. Marija Požonec, madžarska narodnostna skupnost.

Pa se pomudimo pri poražencih med obmurskimi kandidati! Kot rečeno, jih je veliko, stranke in kandidati sami pa morajo svoj volilni rezultat in poraz za ravnanje v prihodnosti temeljito analizirati in reagirati.

Nihče ni presenečen, denimo, da ni uspelo neodvisnemu kandidatu Tončku Kosu. Ker je sistem tako naravn, da praktično nobenemu neodvisnemu ne omogoča velikega meta. Tonček je v igro vstopil, da bi sporočil velikim, da na socialo, na skrb za invalide pri svojih načrtih ne smejo pozabiti. Spoštovanje vredno poslanstvo, za katerega pa bi morali invalidi skrbeti vseskozi. Nas opominjati in spominjati. Tudi razpita kandidatura naše voditeljice in glasbene urednice Smilje Baranja je bila na trhlih nogah. V tako kratkem času, kot je minil od takrat, ko je Smilja izvedela, da jo Ljudska stranka vabi k sodelovanju, do volitev samih, se politika ne da napraviti, še zlasti pa ljudi ne prepričati, da je to bilo narejeno. Bolj od Smilje mora biti razočaran njeri kolega med kandidati Ljudske stranke Evgen Sapač, ki že vrsto let visoko kotira v hierarhiji svoje stranke, pa ni šlo. Podobno ni uspelo Stanku Ivanušiču z Razkrižja, ki je k Podobniku prestopil od Jelinčiča, pri katerem je kandidiral na županskih volitvah.

Župan Turnišča Kocet je pri Ljudski stranki močno računal na uspeh. In ni bil slab, a kaj, ko je enota premogla tudi ormoškega župana Trofenika, ki je s 40 odstotki glasov potolkel tako kandidate nasprotnih strank kot tudi svoje konkurente v stranki. Enako se je v Gornji Radgoni zgodilo županu LDS Vodeniku. Več kot 28 odstotkov glasov je bilo proti zmagovalni trojki iz Murske Sobotice in Ljutomeru pač premalo.

Miho Vodenika morda lahko tolaži, da je v neposrednem boju z radenskim županom socialdemokratom Jožetom Toplakom gladko zmagal. Tem poražencem, med njimi ne smem pozabiti tudi obeh nekdanjih poslancev dr. Korošca in Čarlija Šiftarja, pa kajpak ponuja nekaj tolažbe tudi debakel dveh znanih krščanskih demokratov, kmetijskega ministra Osterca v Ljutomeru in njegovega državnega sekretarja Obala na Goričkem. Korošec je tolažbo za izgubljeno ljubico politiko našel že malo pred porazom. Kandidiral in takoj po volitvah je bil izvoljen za direktorja bolnišnice v Murski Soboti. Po načelu: bolje vabec v roki ... Se bo Šiftar tolažil v županovem fotelju? Ali je resnična Janševa obljuba profesorju Miranu Győreku, da ga bo stranka spravila na mestno županstvo, ker je prepustil

kandidaturo za poslanca kolegu Ludviku Sukiču? Ali bo Győrek res zamenjal Katjo Boh v slovenski ambasadi na Dunaju. En sošolec, Vladimir Kolmanič, tudi socialdemokrat, tudi germanist, je že v diplomaciji. V naših krajih so krščanski demokrati sploh dosegli manj od pričakovanega. Tudi veliki favorit dr. Jože Magdič je ob fenomenalnem Gerenčerju potonil. Morda bomo tudi rakičanskega psihiatra našli med kandidati za župana. Ali Idžija Obala, ki je bil nepoklicni podžupan že doslej. Minister Osterc ima v kombinaciji tri plus ena še kaj možnosti, da bi bil spet minister. Nekateri kmečki veljaki pa imajo morda prav, ko ga pošiljajo nazaj med znanstvenike. Po načelu bolje dober znanstvenik kot slab minister.

Značilna novost pri Združeni listi je, da je bilo Feriju Horvatu dovolj pičlih deset odstotkov za najboljši rezultat v stranki v osmi volilni enoti. Seveda smo poznavalci potem, ko smo izvedeli za nekatere strankine kandidate, predvidevali, da kaj dosti ne more biti. Jože Časar je sicer krasen fant, a v preteklosti ni bil le uspešen mladinski predsednik, ampak tudi delavec v državni varnosti, kar ni ravno spričevalo za današnjega politika. In pokažite mi priljubljenega gimnazijskega profesorja matematike. Zato je problematično nastopiti z Nadjo Ivanc - Milošević. In potem pridejo: Dodo in njegovi zeleni. Štefan Huzjan za Peršakove Demokrate. Celo Nace Gerič je bil med kandidati. Pa general Vlado Milošević za kolege upokojence. In Janko Halb. Rogašovski župan, že poslanec, pa poslanec, kar ni hotel biti. Pri Grosovih liberalih so bile njegove možnosti minimalne, prej nagajanje velikim goričkim kandidatom. Prav njegovi glasovi zdaj krvavo manjkajo Sapaču in Šiftarju. Pa nekdo, ki se je pisal Jorg Bleiweis - Trsteniški, za Jelinčiča. Ker sem govoril z njim, vem, da je živ človek, s kožo in kostmi, sicer ne bi bil verjel.

Glede na vse zapetljaje s sestavljanjem vlade sta še dve možnosti: da bo prišel notri kdo od kandidatov, katerih strankarski šefi bodo v vladi, ali da je vse skupaj le predigra za še ene volitve, izredne in predčasne. Mislim pa, da takrat marsikatera stranka plakatov s slikami sedanjih kandidatov ne bo več potrebovala.

M. D. M.

LIONS

Prekmurski

čakajo prvo

DISTRICT 129 - SLOVENIA. Od letošnje pomladi so slovenski lions klubi tudi uradno v družini svetovnih. Kako drugače reči besedici »district«? Morda samostojno območje levjih klubov.

Že starogrški misleci so razpredali o človeku kot družabnem bitju, ustvarjenem zato, da ni sam. Od pradednine se ljudje združujemo na različnih ravneh, po različnih kriterijih. Tokrat pišemo o lions klubih.

Za večino običajnih smrtnikov so lionsi tako imenovana smetana - ljudje z velikim vplivom, ki zasedajo najpomembnejše položaje in opravljajo ugledne, družbeno priznane poklice (zdravniki, politiki, direktorji ...). In s tega vidika so gotovo elita, čeprav sami o tem neradi govorijo. Predsednik soboških levov je letos (predsednika namreč zamenjajo vsako leto) podjetnik, znani aktivist Zelenih, Vili Žižek: »Ni govora o kakršni koli eliti ali snobizmu. Gre preprosto za to, da so lionsi dobrodelna, humanitarna organizacija. In če želiš karkoli dobiti, je to vsekakor veliko lažje, če je v vrstah kluba veliko uglednih imen, direktorjev.« Tačas je predsednik, ki ga javnost pozna tudi kot zagretega planinca, v Mehiki, kjer bo gotovo tudi srečal kakšnega levjega kolega: »Prednost naših klubov je prav v tem - lionsi so po vsem svetu in si pomagajo. Spomnim se na primer Afrike, kjer sem bil povsem nepričakovano deležen pomoči.«

Korenine lionizma so v obljubljeni deželi, v Chicagu, segajo pa v leto 1917. Soboški klub je prvi v Sloveniji, ustanovili pa

Dipl. inž. Vili Žižek, nekdanji državni poslanec, zdaj pa ljubitelj narave in letošnji predsednik najstarejših slovenskih levov

LIONS CLUB

MURSKA
SOBOTA

so ga na pobudo luteranskega duhovnika, ki je nazadnje služboval v avstrijski Radgoni, Aleksandra Kerčmarja. Med pionirji soboškega lionizma so še Vili Žižek, Karel Karba, dr. Anton Camplin, dr. Stanko Dominko, Ivan Obal, Emerik Hanc in dr. Jože Magdič. Priimki torej, ki jih pozna malone vsak. Ob ustanovitvi leta 1991 so šteli 18

Lions...A Dog's Best Friend

KLUBI

LEVI
ŽENSKO

Levi veljajo vsaj v naši javnosti za resne, morda celo skrivnostne. Tale fotografija je dokaz, da ni čisto tako, vsaj v Ameriki ne. Objavili so jo v reviji The Lion, ki jo izdajajo v dvajsetih jezikih. Slovenski klubi imajo svojo revijo.

članov, danes jih je 29. Vsakega novega lahko sprejmejo le ob popolnem soglasju, mesečno enkrat se sestajajo v hotelu Diana, njihova osnovna cilja pa sta humanitarnost in druženje. Letna članarina je bila doslej 5 tisočakov, zdaj jo bodo povišali na 10. Del denarja gre tudi v »matico«, v Združene države, kjer je na seznam vpisan prav vsak član. Slovenski levi so v petih letih že toliko napredovali, da so jim podelili tako imenovani distrikt, kar lahko enačimo z nekakšnim mednarodnim priznanjem. V svetovni levji družini so tako prepoznavni po številki 129.

»Največ sodelujemo s sosednjimi slovenskimi klubi, od tujih pa z avstrijskimi, posebej kluboma iz avstrijske radgone in cmureka. Značilno pa je, da so nam pomagali na primer Francozi. Povsem po naključju je nekega leva iz te države v Moravskih Toplicah srečal dr. Camplin in kmalu za tem smo dobili cel tovrnjak opreme za bolnišnico - postelje in monitor za ultrazvok. Vse skupaj je bilo vredno okrog 90 tisoč mark.«

Lionsi pravijo, da formalnih omejitev za nove člane ni. To lahko postane vsak, v zadnjih letih tudi ženske. Med 29 soboškimi lionsi še ni levinje, a nikjer ne piše, da se nekoč, morda že v bližnji prihodnosti, ne bo pojavila. Vsekakor jo z veseljem pričakujejo!

Bojan Peček

Krst na najvišji točki v Strehovskih goricah

VINO ČISTO KAK SUNCE ...

»Glejte, vsi sosedje - mladi vinogradniki so še pred sv. Martinom okrog litra iz moje kleti. Jih vidite? Ej, dečki, moje vino je čisto kak sonce, pa čeprav je bila bratva šele 16. oktobra. Bog mi je poplačal moj trud ...« ne skriva ponosa starejši gospodar Jožef Gerenčer ob pogledu na »novi liter«, ki čaka na blagoslov sv. Martina. »V naših goricah nikoli ni rasla šmarnica. Samo nekaj let je minilo, ko smo izterebili še zadnje trse čez 75 let starih cepljenih goric ...«

Izpred cerkve v Dobrovniku, kjer mu je za ta dan izročil vsa pooblastila sam krajevni župnik g. Franc Režonja, se je medtem sv. Martin s konjsko vprego in spremstvom najprej odpravil prav na najvišjo točko v Strehovskih goricah, kjer stoji Gerenčer - Lipičeva klet (opomba: Lipič se piše zet, mlajši gospodar). Ob domačih, bližnjem sorodstvu, sosedih, bračih, je tu še množica radovednežev, ki hoče videti ceremonijo, okusiti novo vino in preveriti gostoljubnost družine.

Rezget konja, zvok harmonike ... samo še trenutek in izza ovinka je na dvorišču kleti sv. Martin, škof s spremstvom. Pred hišo čaka sod z »novim litrom« na vrhu, zraven so razpelo, sveča in šopek jesenskega cvetja. Uvod pripada malemu riharju Gezi Mataiču ter muzikantom Feriju Laszlu in Feriju Korinu, ki dobita okrepitev - starejši gospodar Jožef zmore z lista zvabiti vse, kar znata muzikanta. Glavno besedo ima škof Erno Toplak, mlajši gospodar Štefan ubogljivo kleči pri sodu in sledi pridigi ...

... Iz sladkega soka si postal krepak mladenič, poln vsakršnih grehov, ki te jih moramo sedaj rešiti, da boš kot najboljša pijača lahko opravljal svojo plemenito dolžnost ...

... Sprejmi še malo soli, da nas od tebe naj glava ne boli, da bo mir s tabo in z mano in da boš večno poln sladkega duha in moči ...

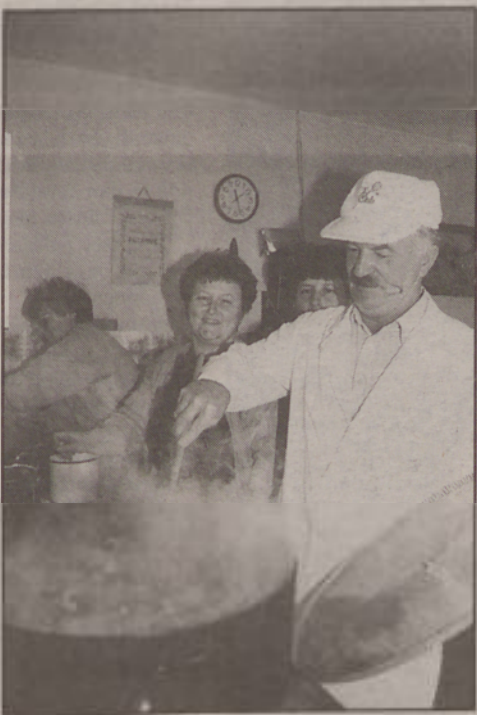
... Vinček naš, ki si v kozarcih, vlij se v naše grlo, zgodi se tvoja volja, kakor v sodu, tako v glavi. Srečna mati alkoholna pijača, skrbi za nas pravičnike, sedaj in vekomaj ... amen.

Škofu ministrirata Jožef Varga in Janez Meričnjak, mežnar je Štefan Ošlaj.

Z dvorišča se celotni ceremonial preseli v klet, potem za pogrnjeno mizo, kjer se pravo veselje šele začne. Vendar, ko je najlepše, fijakerist Jožef Korunič že poka z bičem na svojem fijakerju. Veseli sprevod mora naprej, na krst čakajo tudi drugi gospodarji.

Omizje pri gostiteljih pa je znova pogrnjeno. Posedejo vsi, ki so čez leto v goricah pomagali, pa sosedje in povabljeni sorodniki in prijatelji. Pod dobrotami se bo miza šibila do poznih nočnih ur.

Družina je zadovoljna, čeprav vino nima prave cene, razpreda starejši gospodar.

V kuhinji pa so se to dopoldne mešali vsi mogoči vonji. Najbolj je dišal bograč, katerega pripravo so zaupali pravemu kuharskemu mojstru, kontrola v podobi gospodinje Jelke pa mu je bila vedno ob strani.

Vsaj po tristo tolarjev bi moral biti liter, da bi se nam vinogradnikom splačalo ... Pa kaj bi tarnal, gorice so v mojem srcu, v njih sem odrasel ... Srečen sem, da se tu vsa družina dobro počuti in da imam najbolj zagretega pomočnika v starejšem vnuku ... Recept za dobro vino je skrivnost vsakega vinogradnika, ampak kletarjenje je tisto najpomembnejše ... Moj nasvet - čim krajša pot mošta »od preše do lagva« ...

Martinovala sva
Jure Zauneker in
Irma Benko

Pipo je v sod, v katerem naj bi bilo po mnenju gospodarjev najboljšo vino, zabil sam škof. Za to priložnost se že mora ponuditi ekstra kvaliteta. Vino za mizo gospodar vedno izbere potem, ko oceni gosta. Za dobrega pivca bolj kislo vino, za »špricer« in količino, za tistega, ki se brani pijače, pa deci iz soda, v katerem je tisto najboljšo. Pij malo, pij dobro ...

Ceremoniji je sledila bogata pojedina. Najprej so pogostili sv. Martina in spremstvo, v drugem krogu sorodstvo, sosedje, brače in druge povabljence, vmes pa tudi čisto naključne obiskovalce z novim vinom, obloženim kruhom in pogačami. Miza se je šibila pod bogračem, pečeno raco in gosko, svinjsko pečenko, mlinci, rdečim zeljem, orehovimi in ocvirkovimi pogačami, »retaši«, raznim pecivom ... V družbo je prisedel tudi sosed, sicer soboški župan Andrej Gerenčer. Prišli pa so tudi sosedje Ternarjevi, Klepčevi, Prševi ...

Blagoslovljeni liter novega so sveti možje takoj pokončali: »Zgodi se tvoja volja, kak v lagvi, tak v glavi ...« Ceremonial sta zasnovala Marjan Kardinar in Janez Meričnjak.

Gosli in harmonika, v ozadju pa starejši gospodar Jožef z listom. Odlična predstava. Kot v sodih, kjer je 5 tisoč litrov odličnega predvsem laškega rizlinga.

Od Penove ekipe se je družina, oba gospodarja Jožef in Štefan, gospodinja starejša Cilka in mlajša Jelka ter najmlajša Jernej in Aleš, poslovila v kleti z: »NA ZDRAVJE!«

**Dr. JANA
PUC -
KOUS:
Korošica,
ki smo jo
vzeli za
svojo**

Dolgo je že od tega, ko je bila Jana z možem prvič na obisku pri meni, vendar mi je prav to srečanje med vsemi našimi ostalo v neizbrisnem spominu. Bil je namreč vljudnostni obisk gimnazijskega prijatelja Borisa, ki je prišel predstaviti svojo ženo – Korošico. Komaj smo jo prepričali, da nam ni ušla na avtobus in se vrnila domov, v Slovenj Gradec. Preveč preprosti in enostavni da smo se ji zdeli Prekmurci, premalo čustveni in redko lepobesedni za veliko spremembo v njenem načinu življenja. Pa vendar je ostala in vztrajala, na enostavnost je odgovorila z enostavnostjo, stvari je vzela takšne, kot so. V pokrajini ob Muri se je danes udomačila, čeprav še vedno neizmerno pogreša svojo Koroško. Mi pa smo jo hitro vzeli za svojo, lani so jo poslušalci Murskega vala izbrali za tretjo Pomurko leta.

vedeli, da dosti delam in dosti zahtevam. Tem zahtevam je osebje bolnišnice zadostilo, pacienti pa so bili zadovoljni. Pogrešala bom bolnico in oni mene. Ostali pa smo v prijateljskih odnosih, tudi za urgentne posege. Če bodo imeli težave z dežurstvom, sem dosegljiva in pripravljena pomagati.

Je bila medicina in specializacija iz gastroenterologije tvoja želja že od nekdaj?

»O svojem poklicu in prihodnosti nisem razmišljala do četrte gimnazije. Takrat pa sem se odločila. Alternativa medicini je bila kvečjemu psihologija. Se z zdravnikom v sebi rodiš?

»Mislim, da se. Če tega nimaš, nisi popoln zdravnik. To bi lahko z gotovostjo trdila.«

tem se doma nikoli ne pogovarjamo. Nikoli, razen če nanese beseda na skupne paciente, katere je treba rešiti. Povezave ni, morda je celo negativno, da sva oba zdravnika. V službi, pri tem delu, moraš biti namreč suveren, v družini pa dva suverena težko shajata. Eden se mora prilagajati in popustiti ...«

In to je Boris, verjetno?

(Sme.) »Ni, zagotovo ni. Prilagajala sem se jaz. Ženske že zaradi otrok svoje potrebe in želje izpolnjujemo nazadnje. Se pa z leti – petnajst jih je minilo – tudi to spreminja.«

Pa tvoja fanta?

»Moja zlata dečka. Meni najdražja ...«

TO, ČESAR SI NE ŽELIŠ, PONAVALADI DOBIŠ

Te je to »imenovanje« presenetilo?

»Ni me presenetilo, pa ne zato, ker bi jaz to pričakovala. Svoje paciente imam rada, na prvem mestu v mojem življenju so otroci, na drugem oni. Vsak, ki pride k meni, je maksimalno obdelan, ponudim vse svoje znanje, ki ga imam, če pa bolezen to znanje presega, organiziram bolnikom nadaljnje zdravljenje kjerkoli v Sloveniji. Tako kot jih imam rada jaz, imajo oni mene. S tega stališča me ni presenetilo. Mislim, da je moj izbor bolj presenetil Prekmurce. Ponosna sem na to in svojim pacientom hvaležna, ker vem, da so to njihovi glasovi.«

Vzeli smo te za svojo prej, kot si ti sprejela nas takšne, kot smo.

»Ko sem prvič prišla v Prekmurje, me je presenetilo, da so mi rekli, da sem Slovenka in nisem njihova. To me je tako šokiralo, da sem nehote čutila neko razdaljo, ki pa se je sčasoma, ko sem začela delati z ljudmi, zmanjševala. Mislim, da po moji zaslugi, ker sem se jaz spremenila in sprejela ljudi takšne, kakršni tukaj so.«

Kakšni pa smo?

»Mogoče vam ne bo všeč, vendar menim, da zelo enostavni, odprti, manj obremenjeni s sodobnimi vplivi. Čeprav sem bila v začetku nezaupljiva, celo užaljena zaradi tiste razdalje, ki ste mi jo postavili, moram danes priznati, da ste odprti, poštene in enostavni.«

Smo takšni tudi kot pacienti?

»Preden sem prišla v Prekmurje, sem kot stažistka delala v Slovenj Gradcu. Tako kot so razlike med ljudmi, so tudi med pacienti. Prekmurci ste drugačni bolniki. Razlika izvira iz osnovnega videnja lastnega življenja in bolečine. Mogoče znate manj interpretirati svoje bolečine, nanje slabše opozoriti, ker ste preveč dovtetni za vsakdanje delo – to je trdo kmečko življenje. Zato je tukaj potreben drugačen pristop, da prideš do podatkov o bolezni.«

Si kdaj mislila, da boš živela v Prekmurju?

»Ne, nikoli. Prekmurje sem poznala samo kot del Slovenije, ko sem se odločila, da bom živela tukaj, sem prvič stopila v ta svet ob Muri. V življenju je pač tako: česar si nisi nikoli želel, ponavadi dobiš. Vendar zaradi tega nisem razočarana, prej obratno. Moje življenjske izkušnje so zato bogatejše. Medtem ko so si preostali deli Slovenije bolj podobni, Prekmurje izstopa. Ravno zaradi ljudi, njihovih običajev, toka misli. Že večkrat sem javno povedala: če bi bili vsi Slovenci tako zavedni, kot so Prekmurci, bojani za Slovence ne bi bilo. Prekmurci ste najbogatejši po ljudskem izročilu in na to ste lahko ponosni.«

Slovenj Gradec pa vseeno pogrešaš?

»Zelo, še vedno. Je že tako, da dokler se ne odseliš, se niti ne zaveš, kako si navajen narave, kjer si živel, kjer si se rodil. Še vedno pogrešam hribe, njihovo toplino, ki ti daje večjo domačnost kot ravnina. Priznati pa moram, da vidim in občutim lepote narave tudi tukaj. Pri tem mi je pomagal Štefan Srnej. Tako je, kot pravim: moraš se spustiti in prisluhniti.«

PONOVNO NA ZAČETKU

Po petnajstih letih dela v soboški bolnišnici si se odločila za zasebno prakso.

»O tem sem razmišljala že dve leti, najpomembnejša, da sem se za to odločila, pa sta bila moja otroka. Imam dva sina, ki mi pomenita največ, in v tem današnjem času, ko je življenje tako polno negativnih družbenih vplivov, sem razmišljala, da je najbolje, da ostanem malo več z njima. Čeprav je z zasebno prakso večja odgovornost in več dodatnega dela, bom več doma. Več časa pa bom imela tudi za strokovno izpopolnjevanje. Pogrešala pa bom bolnišnico in svoje paciente. Mogoče čez nekaj let, če bo tako nanoslo, če se bo svet tako zavrtel, bi rada imela v bolnici svoje postelje. To si zelo želim.«

Kdo torej lahko išče pri tebi pomoč?

»Delam splošno internistično in gastroenterološko diagnostiko. K meni lahko pridejo vsi, ki so napoteni k internistu in imajo želodčne ali črevesne težave.«

Je teh težav v Prekmurju veliko?

»Je. Če gledam po boleznih, ne samo v Prekmurju, tudi v slovenski populaciji, so te takoj za srčnimi. V Prekmurju je odstotek bolezni prebavil mogoče še višji od slovenskega povprečja, kar pripisujem pretiranemu uživanju maščob, pretiranim navadam, neredni prehrani, pitni vodi, ki tukaj ni dobra, in čezmernemu uživanju alkohola.«

Kakšni pa so občutki ob opravljanju dela na svojem?

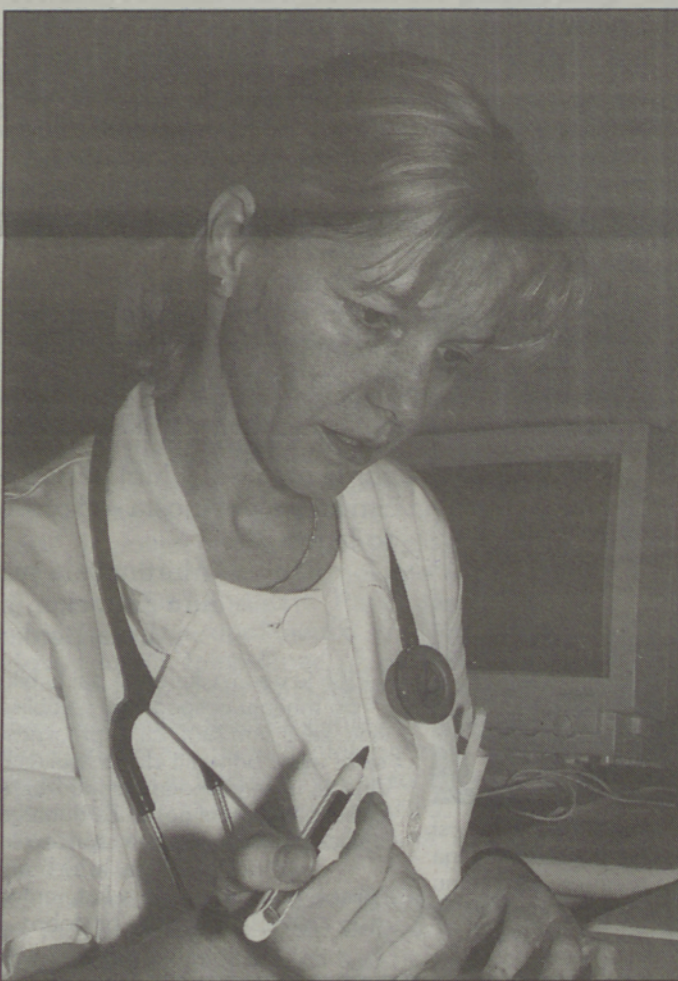
»Zmedeni, preplašeni (sme). Po toliko letih dela in izkušnjah si ponovno na začetku. Precej je tudi drugega dela, nemedicinskega, administracije. In tukaj se še ne znajdem.«

V soboški bolnišnici si slovela kot dobra specialistka, dobra zdravnica, predvsem pa kot človek, ki so ga imeli pacienti radi. Kako so sprejeli tvojo odločitev o odhodu?

»Paciente, upam, bom obdržala še naprej. Slovo pa je bilo boleče. Jokali smo vsi, saj smo se po več kot desetletju dela močno navezali. Sodelavci so

Kako doživljaš smrt, kako ozdravitev?

»To je dvojje kontradiktornih čustev. Da boste lažje razumeli mene kot osebo: vsak pacient, ki pride k meni, je prizadet, šokiran. Vendar meni ne bo umrl. Z vsakim delam tako. Meni ne bo umrl! In za to naredim vse. Se pa zgodi, da bolnik moja hotenja in moja znanja preseneči. In taka smrt je boleča. Bolj nepričakovana je, bolj je boleča. Nikoli ne gre mimo nas, vsaj mimo mene ne. Je pa res, da imam veliko pacientov, ki v življenju trpijo zaradi hudih bolezni. Takrat čutimo trpljenje kot oni. Psihične bolečine z njimi delimo, fizičnih ne moremo. Lajšamo jih z medikamenti, posamezne bolezni pa lahko v končni fazi povzročijo takšno muko, da dejansko spoznaš,

Dr. JANA PUC - KOUS, specialistka internistka gastroenterologinja

da se bolnik s smrtjo odreši. Takrat si z njim oddahneš tudi ti. Vse druge smrti pa so zelo boleče, sama jih ne jemljem kot razočaranje, ampak kot bolečino.

Sam uspeh zdravljenja – to je pozitiven odgovor na moje delo, na ves moj trud, ki ga noben drug poklic nima. Tako hiter odgovor, pozitivna reakcija, mislim, da je to čar našega poklica, medicine. To je veliko zadovoljstvo. Najbolj zadovoljna sem, če pacienta odvrnem, da bi podlegel psihični bolezni. S tem je pol zdravljenja že za nama. Potem je z njim lahko delati.«

Se s pacienti veliko pogovarjaš?

»Da. Vedno se poskušam postaviti v njihovo vlogo. Biti pacient ni enostavno. To razumem, saj sem bila sama velikokrat v tej koži. Kot otrok sem namreč prebolevala srčno revmo in vprašanje je bilo, ali bom ostala živa. Poskušam dojeti, kako doživlja pacient bolezen osebno, kako v domačem okolju. Če to razumeš, se z njim lažje pogovarjaš in si pridobiš njegovo zaupanje. S pogovorom in kontrolami se bremena bolezni lažje nosijo. Vsakemu tudi razložim, kaj se z njim dela, kaj jemlje, saj le tako lahko aktivno sodeluje pri zdravljenju. To pa je zelo pomembno.«

POVEZAVA MED GINEKOLOGIJO IN GASTROENTEROLOGIJO?

Mož zdravnik (ginekolog dr. Boris Kous), ti zdravnica. Torej ste »doktorska« družina. Obstaja med ginekologijo in gastroenterologijo kakšna povezava?

(Sme.) »Ne, povezave ni in tudi ne vem, če smo »doktorska družina«. O

Razmišljata o medicini ...

»Mislim, da ne. Mogoče mlajši, starejši zagotovo ne. On je tehnično-muzikalen tip. Nenavadna kombinacija, kajne. Mlajši, morda ...«

Sta Prekmurca ali Korošca?

»Provokativno vprašanje. Ne vem, kaj sta. Pa tudi jaz ... Če mi kdo pravi, da sem Korošica, ne vem. Jaz sem Slovenka. Moja družina ima korenine v vseh slovenskih pokrajinah, razen na Primorskem. Mislim, da ima starejši sin podoben odnos do tega kot jaz. Mlajši se nagiba k Prekmurju. Istoveti se z očetom v vseh stvareh, tudi tistih slabših (sme).«

V JESENSKI TIHI ČAS PRILETI BRINJEVKA ...

Si velika ljubiteljica umetnosti. Verjetno ti v življenju dosti pomeni ...

»Kot otrok sem rasla v Slovenj Gradcu, kjer nas je umetnost spremljala ves čas. Že v vrtcu smo imeli svoje razstave, kreativno delo nas je spremljalo tudi v osnovni šoli. Sama tega daru za umetniško ustvarjanje nimam, zato sem takrat sodelovala pri organizaciji. Zaradi pomanjkanja ustvarjalnega umetniškega duha pa nisem prizadeta. Uživam v ustvarjanju drugih. Človek je v vsakdanjem življenju zelo obremenjen, predvsem mi, zdravniki, ki nas noč in dan spremljata življenje in smrt. Nekje moramo pokazati svoje čustvene zagate. Mislim, da to ni šport, to je umetnost.

Vsaj tistih nekaj trenutkov, ko mi oko počiva na umetniški risbi ali pa se sprostim ob dobrem filmu, gledališki predstavi, poskušam najti svojo čustveno komponento.«

Prekmurska ravnica je dala Sloveniji kup ustvarjalcev.

»Res je, in to je zanimivo. Sploh se mi zdi, da je Prekmurje zelo bogato, nima samo veliko slikarjev, temveč tudi pisateljev, ki posegajo prav v vrh slovenskega pripovedništva in poezije. Moj najljubši pa je s Krasa, Srečko Kosovel.«

Vendar pa so njegove pesmi, tako kot prekmurske, precej otožne.

»Vse slovenske pesmi so žalostne, prekmurske na svoj način. Vsa prekmurska pokrajina je otožna, zlasti zdaj, v jesenskem času, ko odpade to lepo rumeno listje, ko se poljščine poberejo in ostane kruta zemlja. Življenje na zemlji je kruto in v tem času pride ta krutost še posebno do izraza. Sivo nebo, siva zemlja. To je ubijajoče. To je grd izraz, zato raje monotono. In to je tisto, kar povzroča, da v človeku ni vedrine, zato ni čudno, da je tu toliko samomorov. In ta siva reka ...«

Misliš Muro?

»Da. Je reka, ki je oblikovala pokrajino in ljudi ob njej. Tako počasi in mogočno se vleče skozi to ravnino. Prej sem poznala drugačne reke – poskočne in bistre, vesele. Ta mi vzbuja strah, nikoli ne veš, kaj skriva v sebi. Jaz se je bojim. In človek tisto, česar se boji, spoštuje. Tako mogočna je v svoji počasnosti, z ogromno potenciala in energije.«

Kje jemlješ ti svojo?

»Mislim, da mi je dana. Delam od zore do mraka, nikoli se ne zgodi, da ne bi vedela, kaj naj počnem sama s seboj. Mogoče to tudi ni dobro, kajti če bi imela več časa, bi lahko razvijala svoj drugi jaz.«

Nekoč, pred petnajstimi leti, bi nam skoraj ušla. Se spominjaš?

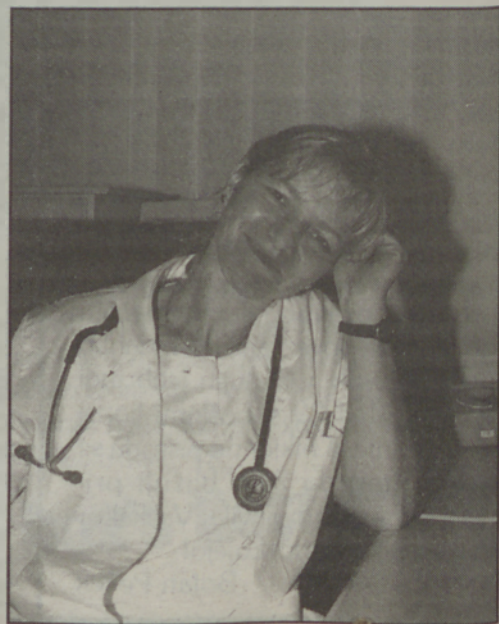
(Sme.) »Da, res je, da. Nisem bila vajena takšnega življenja. Tu je vse preprosto, enostavno, malo lepih besed. In ko človek pride od nekod s culo in otrokom, pričakuje nekaj več. No, tega tukaj ni. Pričakovala sem več, na to pa sem morala pozabiti. Stvari vze-ti preproste, takšne, kakršne so.«

Si kdaj obžalovala kakšen korak v življenju?

»Preden stopim, vselej dobro premislim. O tem, ali bom prišla v Prekmurje, sem razmišljala leto dni, o lastni praksi dve leti. Zaenkrat mi ni bilo ničesar žal, mislim pa, da nepremišljenih korakov v mojem življenju ni bilo.«

Renata Ficko

Fotografije:
Jurij Zauneker

Še sreča, da me vrata, ki so se nenadoma odprla, niso butnili v čelo: prek noči bi mi zrasel krasen bikec in pred nikomur na svetu ne bi mogel zatajiti, da sem grešil. Namreč kuka, to je že bila prava pionirska. Kajti tega dne se ja ni smelo na plan z nekakšnimi grehi, o katerih baje žugajo s črnikaštih, smolnatih prižnic. tega dne, ko je bila v krvi rojena naša domovina. mi, prvošolčki pa ponosno krščeni z rdečo rutico in pionirsko kapico, ki sem si jo kot mlad vojak potisnil na oči. V meni je še vedno pozvanjala valujoča himna, ki jo je šolski zborček korakoma odpel, na moji beli srjaci in modrikastih hlačah pa seveda ni bilo niti sence madeža od prve pionirske hrenovke; a komaj sem se kot piščanec prerinil mimo zajetnih riti in bokov, ki so zaštrleli in mesili pred vrati domače železniške čakalnice, mi je že, kdo ve kako, neka težka roka navila uro.

»Ne glej kot tele v nova vrata, mali.« je zasopelo kot parnjača, »skoči no v kuhinjo po tisti lavor saj vem, ni se ti treba prsiti kot puranček, tudi to je častno pionirsko delo«

Kaj bi drugega: srjajo, ki mi je medtem zlezla izza pasu, sem kar pomečkal za fermen in ponosno zaracal v kuhinjo. Najbrž so komu spustili čreva, sem mlel v sebi, kajti v železniški čakalnici se je le potajeno šepetalo, a moja prva dolžnost je, da ubogam tudi za ceno življenja. Seveda mi ni ušlo, da se komolcajo in posmihajo, češ spet ta jedka debelača iz sosednje vasi, spet ta zeljarica, ki se je vsakega petindvajsetga prizibala na večerca, da vnovič kot menda v mračnem srednjem veku spusti kri svojemu zaliskarju, ki jo bo, vsaj tako zadnje čase kroži, zlija svinjam. Pa vendar so bile to prelude. Debelača je sicer res bila videti kot naduti krof, ki bo zdaj zdaj počil, pa vendar je svojega mozička, ki je menda na tujem kar v kepcah požiral apno, nekam prenežno kot bočja mačka pobasala pod pazduho in ga odvlekla, medtem ko sem menda

mizo in široko počepnil, debelača pa mu je, kot dojenčku, predstavila lavor pod zadnjico.

»Zdaj pa vagaj« sem ujel žametnika, ki se je prav gotovo široko obližoval.

Tudi mešički pod očmi so mu menda zarumeneli, zdelo se mi je, da si je zadovoljno mel roke, češ

zaliskar, one tam v kurbenhausu v auslandu so te poskubile do kosti, vidi se, lahak si kot pluta, tvoja jajčka plavajo kot orehove lupinice, debelača te bo zašila, drugič pa priškrnila pipico, da se lulat ne boš mogel.

Tudi ona si je prezadovoljno vila mesnate roke na bokih, kimala in pogledovala žametnika, češ ali se vaga kuja ali so jajčka drugače umerjena.

»Morda pa niso prave uteži« ji je žametnik glasno bral misli, medtem ko me je brkač, ki se mi je bil medtem prilepil čisto za hrbet, od krohota grobo potegnil za rutico, da sem se ves bled ozrl, češ zlasal me bo in mi primazal pravo partijsko klobuto.

»Uteži, uteži,« si je po moško pomrmavala, medtem ko je zaliskar še vedno ves nesrečen in otopenl čepel v modrikasti vodi.

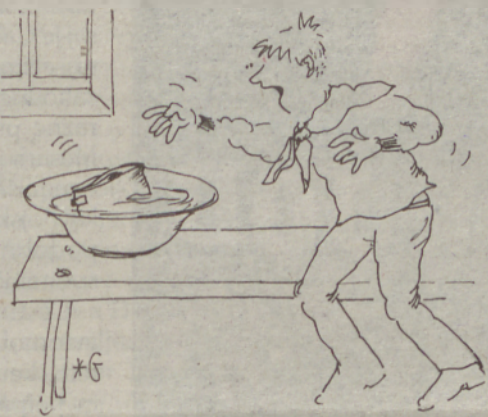
Njegov tič se je najbrž od strahu in mraza zvil v polžka, saj ga ni bilo nikjer videti, medtem ko so se debelačine prsi zibale kot orjaški hlebci. Celo lica so se ji napela in puranje pordela kot bi jo bilo nenadoma sram pred lastnim možem, je ni in ni mogel, kakor so govorili v teh krajih, zaploditi.

»Ker vse porabi tam gori,« so jo dražili od zunaj, da jo je zapiralo od jeze.

»In se vrne z meglo v možnjah, hihi,« je trobental žametnik.

Vsa potna se je sesedla na klop in se nemočno zabubila vanj. Zdelo se mi je, da ga bo s predirnimi pogledi zdaj zdaj prepolovila in se kar s prostim očesom zavrtala pod njegov testenast vamp.

»Morda pa je res megla,« je nekam odsotno povlekla.

»Seveda, sosed,« je poplesal žametnik, »le kako da se nisva tega prej spomnila Saj megla vendar plava na vodi, in če je res v jajčkih, najina vaga ne kaže prav, pa tudi če jo tisočkrat umeriva«

Zaliskar je le krepko požrl slino in se začel nervozno oblačiti. Videl sem, kako je nabral ustnice, češ, sta jo že umerila, pa tudi tvoje uteži, dragi sosed, so meglene, videl, kako se mu je modrikasto pocedilo izza spodnjic, medtem ko mu je debelača kot kakšni žabici pomagala z mize.

»Pa če bi zvagala ročno, sosed?« je nenadoma zapela. »Prejšnjic sem jaz, zdaj boš pa ti«

Žametnik je dobesedno pozelenel, brkač za mojimi hrbtom pa tenko zahihital.

»Da bi mu jaz vagal jajca?« se je vzpel na prste.

»Ali pa oni, hihi, pionirček, za vrati,« se je nenadoma obrnila proti meni, »njegove ročice so kot nalašč za to Poleg tega pa mu nisem kar tako dovolila, da je tako pobalinsko požiral z očmi

Odrevenel sem in požrl slino. Vedel sem, da se bodo vrata vsak hip odprla, da me bo žametnikova roka v veselje vseh kot kakšno ščene zvlekla noter, zato sem se nagonsko sklonil, da bi si še bolj nabrusil pete in jo odpihal na dvorišče.

Pa me je seveda njegova šapa prehitela. Pravzaprav je bil za vse kriv brkač, ki me je kar potisnil noter, kjer so me že čakali koščeni žametnikovi kremplji, ki so se kot rakove klešče zajedle v moj nos. Ves, dobesedno polulan, sem mu sledil in še preden sem se zavedal, sem se mu že na vse kriplje upiral iznad modrikaste žlobodre v lavorju.

»Nočeš, kajne, nočeš,« me je sikajoče lasal, »svoj gingavi nos pa bi tiščal v stvari, ki niso niti za pionirja s stoletno brado, to bi, a, to?«

Zvil me je v klobčič, da sem lahko le zamižal in si nagonsko z dlanmi zakrival obraz, a ko sem se le ovedel, je žametnik že štorkljal čez tirnice z debelačo pod roko, zaliskar pa dobrih pet korakov kot potepeno ščene drobil za njima.

»Častna Titova pionirska,« sem požugal za njim, »če ne prej, ti povrnem, ko«

Pa se mi je nenadoma zavozljalo: v lavorju, v tisti ogabni tintnici, je plavala moja nova pionirka, pa tudi srjaja je bila vse prej kot bela.

»Še sreča, da je tudi ona modra,« se je, kdo ve od kod, naluščil brkač z nenavadno kalnimi očmi in mi očetoško položil roko na ramena, v meni pa se je častno zaklelo, da v ta gnusni lavor ne bom nikoli več pomočil niti nohtov, pionirko pa bom ob prvi priložnosti, seveda skrivaj, pomodril z vodenimi barvicami, ki nam jih je velikodušno podarila ob svojem rojstnem dnevu, čeprav si je menda morala za to odtrgati marsikaj od svojih lačnih ust, naša preponosna domovina.

»EZ EGYÁLTALÁN NEM IGAZ – TO SLOH NI RES«

Ko je v rosnem jutru moje mlade samostojne dežele takratni slovenski Ares, bog vojne in miru, prav tako veliki ljubitelj helikopterjev kot sedanji glavni čuvar našega neba, zemlje in mini morja, priletel v dobrovniško tovarno »fuseklinov«, kjer so v dobrih starih časih pred stečajem skrbeli za bose noge naše vojske, se je mimogrede ustavil še sredi žitkovskih polj ob vojašnici, ostanku jugoslovanke, v zadnjem času nam sovražne armade. Pisani viri molčijo o tem, ali je tudi mati narodnosti priletela z njim, ve pa se, da je srečanje na zemlji, predvsem pa predaja ključev, potekalo v zelo prisrčnem ozračju med takratnim vojaškim ministrom Janezom Janšo in narodnostno poslanko Mário Pozsonec.

»Takrat sem upala, da se bodo moje sanje o rekreacijskem centru mladih, prenočiščih za naše goste, prostorih, kjer bi se srečevale naše družine, končno uresničile. Takratno vojaško ministrstvo je prekmurski narodnostni skupnosti dodelilo v stalno uporabo žitkovsko vojašnico,« se spominja Maria Pozsonec in si upravičeno šteje med svoje zasluge, da je v času, ko so za izpraznjene vojašnice zahtevali visoke najemnine, brezplačno dobila za narodnost tako prijazno in lepo zgradbo.

Konec pravljice je manj lep. Pa ne zato, ker so donatorja odnesle različne aferice, ampak zaradi neke druge pogodbe, ki jo je narodnost sklenila z zasebnico. Za minimalno najemnino je J. T.

Janša dal,
J. T.
vzela?

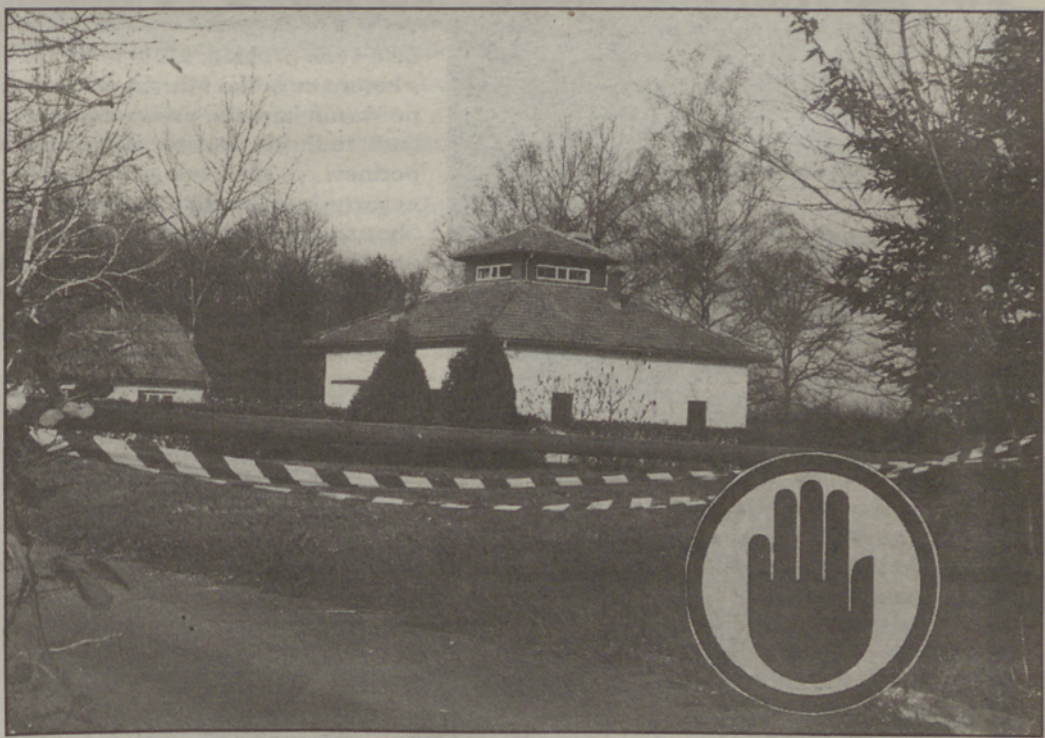
skupnost, da bi ob morebitnem sporu z vojaškim ministrstvom lahko razčistila sporna vprašanja. V začetku se je vsaka stran držala pogodbe, potem pa so se njihova pota razšla in vse kaže, da se bodo spet srečala na sodišču.

Po besedah Józsefa Baláska, predstavnika prekmurskih Madžarov, bo verjetno prišlo do enostranske prekinitve pogodbe, saj se sprte

do srede novembra ni predložila. Sicer pa je J. T., ki je navedena v telefonskem imeniku, zelo skrivnostna oseba, saj so bila vsa poizvedovanja o njej brezuspešna in na štirih naslovih smo dobili le informacijo, da se nahaja v Ljubljani.

Tako je PEN prikrajšan še za eno resnico, čeprav bi jo radi zapisali. Predstavnik narodnostne skupnosti navaja, da bi mučno zadevo radi rešili po mirni poti, brez sodišča, samo najemnica naj predloži račune in dokazila ter izroči ključ, da sodni izvedenec lahko opravi primerjavo med začetnim in sedanjim stanjem.

Pohiteti bo treba, kajti Janševa stranka je prišla v parlament in kaj, če bo nekdanji slovenski Ares hotel na obisk v Žitkov-

Mi smo prišli tudi le do zapornice, vse drugo je pod ključem.

prevzela zgradbo pod pogojem, da bo zagotovila prvenstvene in brezplačne pravice prirejanja različnih narodnostnih prireditev, všteti srečanja, tabore in vse drugo, le druge dogovorjene storitve bi se plačale. Prav tako bi najemnica z vsako naložbo morala seznaniti narodnostno

strani kljub dogovoru do konca prejšnjega meseca niso uspele dogovoriti o sprejemljivi rešitvi. Po neuradnih informacijah naj bi J. T. v zgradbo nekdanje vojašnice v Žitkovcih vložila 4 milijone tolarjev in jo želela usposobiti za turizem, vendar računov in drugih dokazil o tem

ce. Če bo to kmalu, potem bo moral preplezati debelo železno zapornico, ki vojašnico ograjuje od sveta, predvsem pa od narodnosti, ki jo je dobila v roso mladi Sloveniji v trajno uporabo ...

Ella Pivar
Foto: Albert A.

Milan Vincetič D A N REPUBLIKE

jaz čakal, da se vsaj dotaknem plameneče rdeče zastave, v čakalnico ter zaloputniti vrata.

»Ne obiraj se vendar, mali,« se je zarepenčil brkač, da mi je zaklevalo v kolenih, »vso noč vendar ne moreta čakati«

Seveda mi ni prišlo niti na kraj pameti, da bi splaknil lavor, niti ga tako obrnil, da bi skrtil obtočevine in modrega velikega kitajskega zmaja na dnu, le molče sem ga pomolil, se kislo posmešnil in se znova obesil na rep kukajočih v ključavnico.

Najbrž so se naveličali ali pa so se me usmili, kajti čez nekaj minut sem že tiščal oko na luknjico. K sreči se je dodobra videlo skozi. Globoko sem zajel sapo in pazil, da me ne bi izdalo dihanje. Kaj šele kihanje. Ali nenadno kolcanje, ki mi ni prizaneslo ravno takrat, ko sem bil najbolj na trnih. In prav danes ne bi smel biti, čeprav mi pošteno šiva pri riti. Pionirska čast mi namreč velevala, da moram zmeraj stisniti zobe in se upreti z vsemi štirimi tudi najbolj nevidnemu sovražniku, ki grozi naši prelepi domovini.

A debelača, ki je tu in tam pokljukala, da bi se prepričala, ali so vrata res trdno zaprta, je resda prepotiho in prenevidno prestopala ter si celo po mesarsko vihala rokave, meni pa se je kar zameglilo, ko sem ga ugledal: s spuščeni hlačami je zlezal na mizo in počepnil nad mojim lavorjem.

Kaj če mu moj zmaj odščipne rakca, sem polglasno izustil, da je brkač za mano, ki je bil najbrž

tega prizora že vajen, prasnil v gromovit krah.

»Kar naj, ti moja glistica, kar naj vlečejo na ušesa, naj vsi vidijo« je sopela debelača.

»Če je točna vaga« je pridal plešec za mano, verjetno njen daljni sorodnik, za katerega pa nisem bil nikoli prepričan, ali vsega tega ni prav on zakuhal.

Požiral sem ga z očmi, zaliskar pa je trepetal kot hilka: kolena ga niso in niso ubogala, krčilo se mu je v trebuhu in ledjih, obraz pa spačil v bolečino, da se je zagrizel v ustnice. Videl sem – čeprav morda ne bi smel – kako si je zavzelo ogledovala njegove dolge, pasje mošnje in pritajeno odkimavala.

»Kot po navadi« se je žametno pridušalo iz kota.

Seveda sem slutil, da je nekdo še z njima, vendar glasu nisem prepoznal.

»Najbolje bo, če v vodo kanemo nekaj kapljic črnila,« je povlekla debelača, »se bolje vidi«

Neka roka, verjetno listega žametnika, je resda zvrnila v lavor pol pelikanke, medtem ko si je zaliskar kot največje revše dvigoval srjajo visoko nad popke.

Oddahnil sem si, ko so prižgali luč. Zaliskar se je namreč isti hip tik mojih oči znova povzpela

Motite se, če mislite, da vidite egiptovsko piramido in sfingo. To je le razkošni, zelo lep hotel Luxor v Las Vegasu. Je izrednih dimenzij, saj ima v notranjosti poleg drugega tudi igralnico, veliko kot pol soboškega mestnega parka. To je izredno donosen posel, saj se ves denar, vložen v nakup igralnih aparatov, povrne v pičlih treh dnevih.

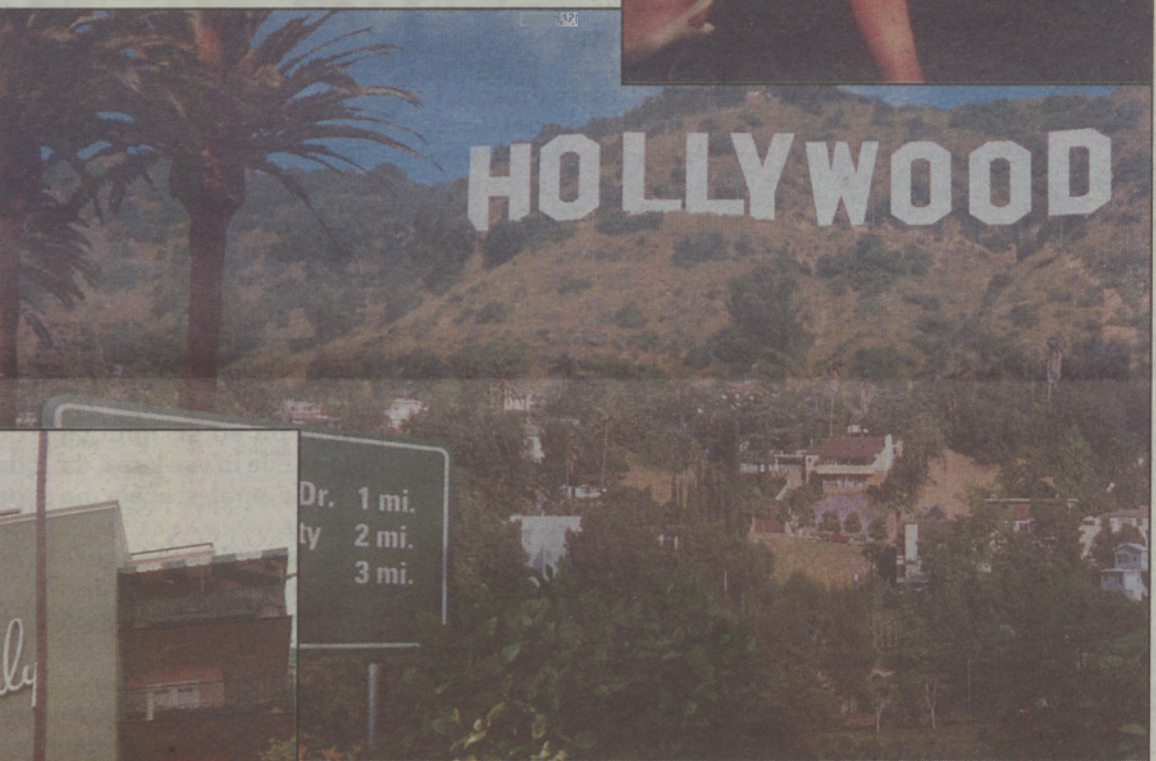
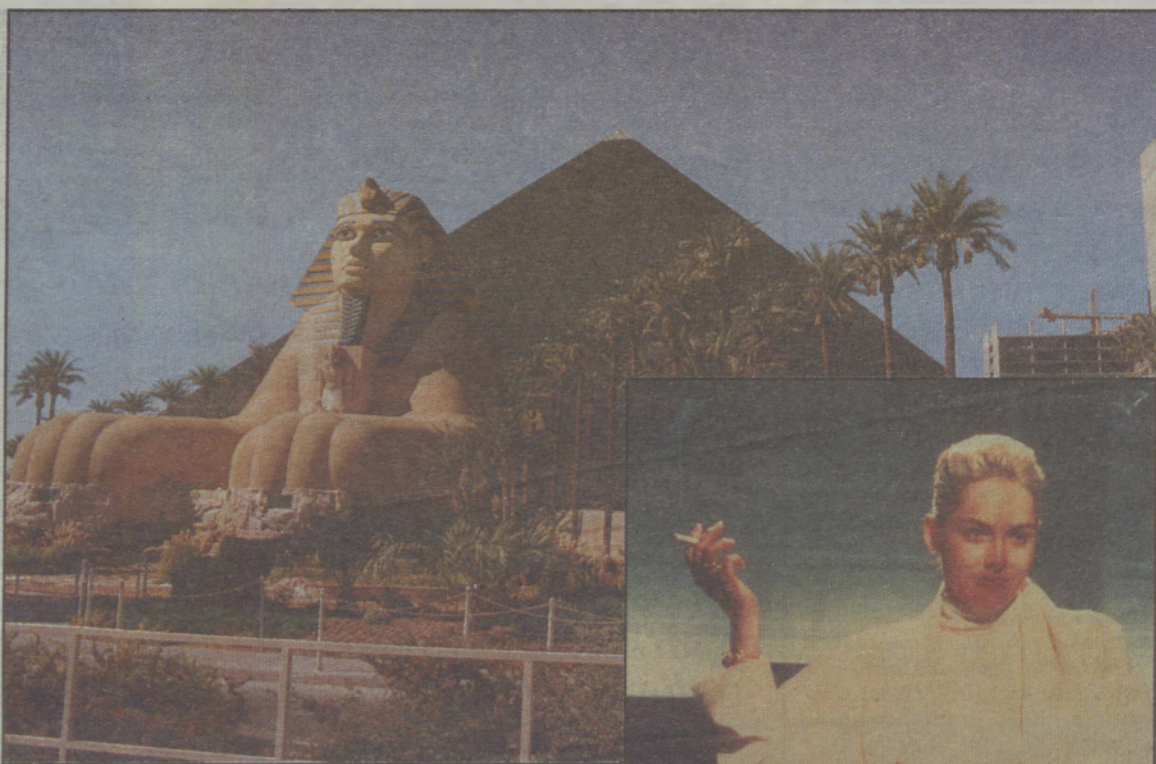
Izračunajte, koliko bi zaslužili letno! Le kje drugje kot v Ameriki so najboljše osnove za razvoj fiktivne ekonomije! V tej igralnici smo poskušali srečo še mi, a smo kmalu odnehali, še preden smo preveč zapravili.

»Spodnjih hlačk običajno ne nosim ...«

... pravi Sharon Stone v filmu Prvinski nagon (Basic instinkt). Če ste si omenjeni film ogledali, verjetno veste, kakšna je videti zapeljiva igralka brez spodnjih hlačk.

Če vas je zamikalo, da bi se preselili v Hollywood,

imate krasno priložnost. Madonna namreč prodaja svojo vilo! Če prodate svojo hišo, avtomobil in dragocene predmete, bo zadostovalo za petino njene vile.

Zelo velik problem LA-ja je droga. Končno torej vsaj ena podobnost, s katero se lahko Murska Sobota primerja z LA-jem. Droga prihaja po raznih kanalih, predvsem iz Mehike in Azije, in uničuje mlade ljudi, tudi cele družine. Parki in nekateri predeli mesta so se nam podnevi res zdeli zelo prijazni, bili so polni ljudi, a zvečer je zelo nevarno, saj je veliko narkomanov, preprodajalcev mamil in raznih oboroženih. Tudi če ste v elitnem delu LA-ja, je za zdravje bolje, da ne zahajate v temnejše in puste ulice. Nikoli ne veš, kaj boš doživel! Na sliki vidite slavní hotel The Beverly Hills, v katerem je zaradi prevelike količine zaužitega mamil umrl John Belushi, član svetovno znane glasbene skupine The Blues Brothers.

Stolpnice prevladujejo v glavnem v središču mesta, drugje jih vidite redkeje, saj zaradi lege na potresnem območju gradijo nizke stavbe. Košarka, basseball in hokej na ledu so ameriški nacionalni športi. Iz LA-ja je moštvo Los Angeles Lakers, član košarkarske NBA-lige. Ob našem obisku Downtowna smo videli začetna dela za veliko športno halo (na levi strani), kjer bodo v prihodnosti verjetno igrali tudi Lakersi.

RAZDALJA OD SANTA MONICE PRIBLIŽNO 400 km. V (21. STOLETJE), SO TUDI DA BI LAHKO SPOZNALE TU

In kakšen je videti Los Angeles danes?! Ko ga vidite iz letala v ptičji perspektivi, se vam zdi kakor vsa velomesta, a vseeno skriva v sebi nekaj, kar privablja v LA (skrajšano Los Angeles) 27 milijonov ljudi letno. Mesto je sestavljeno iz raznih predelov, najbolj znani so vsekakor finančno in poslovno središče mesta Downtown, Beverly Hills, Santa Monica, Hollywood, Pasadena, Inglewood itn. Prej so bila to samostojna mesta, vendar je LA doživel tako hiter vzpon, da je razvoj ta samostojna mesta dobesedno požrl. Danes so to deli mesta, kljub temu pa imajo določeno avtonomijo. Ob vožnji po mestu sme kar nekajkrat spregledati mejo med mesti, ki je le še administrativna.

Los Angeles je mesto, ki mu pravijo mesto duhov. To je drugo največje mesto v ZDA, saj šteje že 14.000.000 prebivalcev, kar je približno sedem Slovenij. Ob sprehajanju po mestu dobite vtis, kakor da bi prevladovali prebivalci črne polti, a jih je le slaba četrtina. Na drugem koncu ZDA v New Yorku, je pa ravno obratno; le četrtina prebivalcev je belcev. Ime mesta izvira iz španskega jezika in priseljenci so ga kar hitro poangležili. Sicer pa je še pred 120 leti na območju mesta živelo le skromnih 900 ljudi. Mesto je zelo mlado, skorajda brez tradicije. Toda to je povsem normalno, saj je California (država, v kateri je LA) dežela, kamor so se priseljenci najpozneje naselili. Od vzhodne obale ZDA do zahodne obale (kjer je California) so morali premagovati razne puščave, bitke z indijanskimi plemeni in bolezni. Mesta so seveda poglavje zase, toda kakor hitro se pripeljete v manjša mesta ali na podeželje, vas prizori spomnijo na kavbojske čase. Znajdete se med ljudmi, ki so oblečeni podobno kot v kavbojskih filmih, seveda vas na to spominjata tudi njihova govorica in način življenja.

Cestno omrežje je izredno razvito, saj ima osební avtomobil skorajda vsaka družina. Razlog je delno tudi v tem, ker mesto nima podzemne železnice. Zato so štirin in petpasovne avtomobilске ceste v eno smer v mestu nekaj povsem običajnega in nujnega. Santa Monica Freeway je najbolj prometna cesta na svetu, saj jo dnevno prevozi čez 400.000 avtomobilov. Kljub temu pa je jutraj ko ljudje hitijo v službo, in popoldne, ko se vračajo domov, avtomobilska cesta popolnoma natrpana z avtomobili, ki se vozijo s povprečno hitrostjo 20 km/h. Če imate slabe živce, to res ni kraj za vas. Tisti, ki imajo službo v drugem delu mesta, se morajo odpraviti na delo vsaj dve uri prej. Najpogostejše znamke avtomobilov so ameriški Ford, Chevrolet, Dodge, Lincoln, manj pogosti pa Jaguar, Range Rover ... Precej je vzhodno-azijskih avtomobilov, predvsem znamke Nissan, od evropskih pa BMW (vendar še ne 323i naprej). Zelo pomembna je letalska industrija, kar ne preseneča, saj gre za ogromne razdalje.

Zaradi svoje zgodovine je LA dvojezično mesto, saj sta uradna jezika tako angleščina kot španščina. To je seveda zahod, zato se ne čudite, če boste v restavracijah brez uspeha iskali zobotrebece. Za njih je to, lahko bi rekli, balkanska razvada. Nasploh je odnos do ljudi bolj človeški. Ob nakupovanju dobite občutek, kot da so prodajalci tam zaradi vas, ne pa zato, da bi kaj zaslužili. V tem pogledu smo za Ameriko vsaj pol stoletja.

Predvsem v LA-ju so trgovine, kjer prodajajo skoraj vse, kar je v zvezi z filmi, risankami ipd. Za nemalo dolarjev so nam ponujali Supermanova oblačila, CD-je z glasbo iz risank in filmov in še marsikaj drugega, česar se nikoli niti ne bi spomnili, da je mogoče.

BARE PREK LOS ANGELESA DO SAN DIEGA JE TU SILVESTRA STALLONEA, DEMOLITION MAN TA ZDRUŽENA V ENO Z IMENOM SAN ANGELES. ANGELES V SEDANJOSTI, SMO SI GA OGLEDALI V VSEM NJEGOVEM SIJAJU.

MESTO DOLINE, FILMOV IN DRUG!

»Če želite obiskati LA, pohitite, da ne bo prepozno!« S takimi propagandnimi oglasi vabijo nekatere turistične agencije. Vzrok take reklame je v tem, da bo LA čez 50 milijonov let nekje pri Aljaski. California leži na izredno potresnem območju, saj se tam stikata pacifiška in severnoameriška arhitektonska plošča. Zaradi pogrezanja pacifiške plošče pod severnoameriško prihaja do rušilnih potresov. Zato gradijo nizke hiše iz lesenega materiala.

Beverly Hills je elitni del mesta, ki šteje 50.000 prebivalcev. Mestna oblast želi ohraniti visok življenjski standard in nespremenjeno število prebivalstva. Beverly Hills je zgodba o uspehu. Ko greste po glavni cesti Rodeo Drive, je bolje, da denarnico pospravite najgloblje v žep. Zakaj? Seveda ne zaradi tatov. O tem najbolje govori anekdota, ki pravi, da Rodeo Drive ni še nikomur uspelo prehoditi v 10-minutah, čeprav ulica ni dolga. Tu so namreč prodajalne najbolj znanih svetovnih proizvajalcev, ki te pritegnejo tako močno, da si moraš ogledati vsaj izložbe. V Beverly Hillsu živijo mnoge zvezde, npr. Rod Stewart, Barbra Streisand, Aaron Spelling ... Veliko turistov pričakuje, da bodo na vsakem koraku srečevali medijske »zvezde«, toda ni tako. O tem smo se sami prepričali. Tudi ko so nas taksisti zapeljali v predel, kjer živijo same »zvezde«, smo naleteli na dobro ograjene vile, in če smo imeli srečo, smo videli vsaj vrtnarje.

Hollywood je središče filmske industrije in tam lahko najdete Universal Studios. To je velik zabavišni park, podoben Gardalandu, s tem, da je vse povezano s filmom. Za 34 dolarjev, kolikor stane vstopnica, vam prikažejo razne filmske trike in prave predstave s sveta divjega zahoda, vodnega sveta, filma Back to the Future ... Napade vas King Kong, razstavljeni so pomembni avtomobili iz filmskega sveta, in sicer črni K. I. T. T. (iz nanizanke Knight Rider), rdeči Ferrari Toma Sellecka (Magnum p. i.), avto iz filma Back to the Future ... Pokažejo vam, kako naredijo poplavo, dež, hiše oz. kulise, kjer so snemali filme Psiho, Policist iz Beverly Hillsa, Back to the Future, Žrelo itn. Hollywood je prava Meka. Tu so našle svoj dom premnoge zvezde iz filmske in glasbene industrije, Madonna, Sharon Stone, Arni ...

Vseh zanimivosti je izredno veliko. Tudi v bližini LA-ja (za Američane 400 km ceste ni bistvena razdalja) je veliko zanimivosti, npr. najbolj vroč kraj na Zemlji, Dolina smrti, čudovit Grand Canyon reke Colorado, prestolnica iger na srečo Las Vegas itn. Amerika je dežela, ki se jo res splača obiskati, razen če vas motita 13 ur letenja ali cena, ki jo boste plačali za skok čez lužo. Amerika je pač Amerika! ACI

V LA-ju pa tudi drugod po Ameriki se ljudje oblačijo zelo neformalno. Uslužbenke boste spoznali po kravatah, v prostem času pa se vsi oblačijo zelo svobodno, brez kravat, sakojev, hlač, zlikanih na rob. Ljudi boste srečali oblečene v džins in športna oblačila, tudi starejši ljudje niso izjema. Če boste oblekli sako, pomeni, da se boste udeležili pomembnega poslovnega sestanka ali zabave na visoki ravni. Revez na sliki bi bil zadovoljen že z koščkom kruha in salame, ne da bi sanjal o oblačilih. Tudi vroča kopel ne bi bila odveč.

V Universal Studios je vsemogoči avto K. I. T. T. le lep spomin na še danes popularno nanizanko Knight Rider. Žal smo bili malce razočarani, ko smo si ga ogledali v notranjosti, saj se resničnost razlikuje od videnega v filmu.

Nikoli ne bomo pozabili ogleda Doline smrti. To je kraj z najnižjo točko v ZDA, -85 metrov oziroma 85 metrov pod morsko gladino. Hkrati je to najbolj vroč kraj na Zemlji. Tla sestavlja mešanica peska in soli, saj je bilo na tem območju v davni preteklosti morje. Zdi se vam, kot da ste na drugem planetu. Ta kraj si res zasluži tako ime. Mimogrede, brez vode povprečen Zemljan v tem peklu ne bi zdržal niti tri dni.

Z živim mrtvecem dr. Frankenstein se lahko rokuje brez strahu, da bi vas poškodoval.

Glavni junak filma Žrelo je bil velik morski pes. Danes je eksponat, ki pomaga služiti dolarje. Če vas ni strah, si lahko ogledate, kako mimo vas zaplava morski pes z odprtim žrelom. Po ogledu filmskih trikov začnete razmišljati, kako ste bili neumni, da ste tako trepetali pred ekranom, ko pa skoraj vse snemajo brez nevarnosti za življenje. Dandanes večino trikov naredijo kar z računalniki, kar lahko spoznate po ogledu novejših filmov Twister in Dan neodvisnosti.

**NARAVA JE
ZVARILA MLINSKE
KAMNE**

**V Štefanovem in Kovačevem
kamnolomu v Okoslavcih je nekoč
delalo po štirideset kamnosekov**

IZ ZEMLJE JE BRIZGNILO IN NASTAL JE KONGLOMERAT

Soba številka

105

KAJ JE KIROPRAKTIKA?

Kiroprakso je angleško združenje kiropraktikov opredelilo kot samostojno vedo medicine, ki je specializirana za **diagnosticiranje in zdravljenje mehaničnih motenj v sklepih, še posebno v hrbtenici, ter vpliva teh motenj na živčni sistem**. Kiroprakso je leta 1895 utemeljil David Daniel Palmer iz Iowe. Pravilno je ugotavljal, da »premik katerega koli dela okostja lahko stisne živce, se pravi komunikacijske kanale, in tako okrepi ali oslabi njihovo sposobnost za prenašanje in s tem izzove premočno ali preslabotno funkcijo oziroma motnjo, torej bolezen.« Neznatni premiki vretenc lahko izzovejo vrsto simptomov (bolezensko znamenje), ki niso le bolečine v hrbtu, ampak tudi glavoboli, slaba prebava, astma, psoriaza. Drugače od uradne medicine, ki se osredotoča na te simptome, se kiropraksa ukvarja z iskanjem premaknjenih vretenc, kar potem **ročno odpravi**, zaradi česar izginejo tudi simptomi.

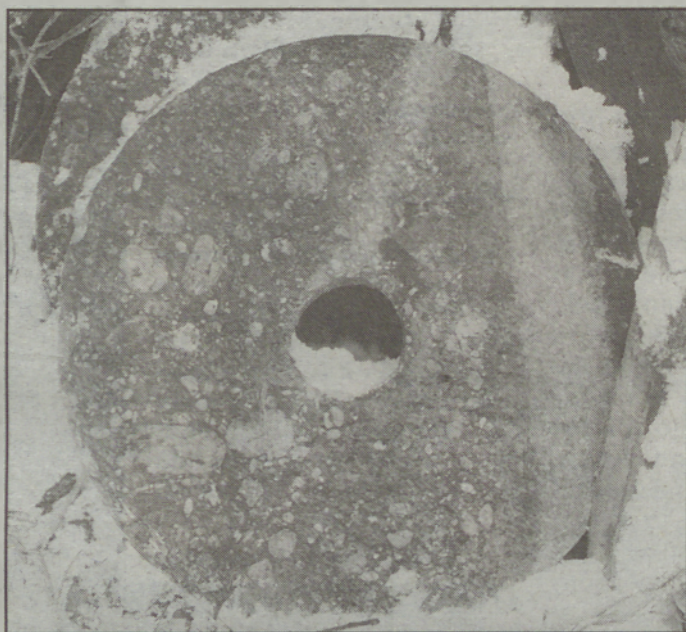
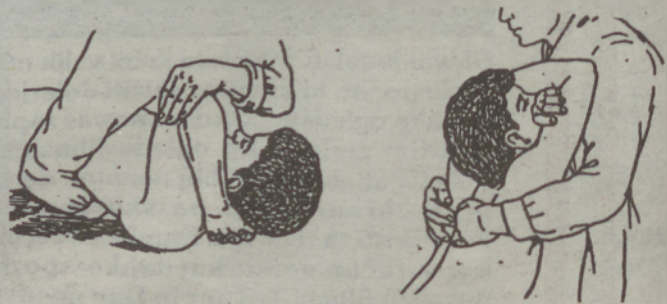
Bolezen hrbtenice je med najbolj razširjenimi po svetu, saj je po nekaterih podatkih zaradi nje »trši« vsak drug Zemljan. Vzroki so različni. Hrbtenica je stalno obremenjena, veliko poškodb in degenerativnih sprememb nastane že v otroških letih, predvsem pri otrocih, ki »prehitro« rastejo. Hrbtenica se jim nepravilno ukrivi, obremenitev na vretenca in mišice je neenakomerna in takočasoma pride do **funkcionalnih blokov in degenerativnih sprememb**. Kasneje se srečujemo s težavami zaradi čezmernega sedenja, zaradi različnih poškodb, staranja, čezmernega odlaganja kalcija, tvorbe izrastkov, tanjšanja in sušenja medvretenčnih ploščic...

Klasična medicina poskuša **odpravljati bolečine**, kljub temu pa vzroki dostikrat ostanejo. Na pomoč prihaja posebna tehnika (manualna terapija), za katero se je uveljavilo ime **kiropraksa**. Beseda kiro izhaja iz grščine in pomeni roka. Bistvo te metode je **ročno vračanje vretenc v pravilni položaj**. Tako se odpravljajo blokade v hrbtenici, mišično neravnovesje, slaba prekrvavitev in slabo oživčenje posameznih delov telesa. S tem se zdravijo tudi druge nevšečnosti, ki nastanejo posredno, ali vsaj v veliki meri ublažijo.

ČLOVEK, PRESODI SAM!

Po tem nekoliko daljšem uvodu pa je že čas za srečanje z 41-letnim **kiropraktikom Vladimirjem Anfalomom** iz Kijeva v Ukrajini, ki je že četrto leto pri nas v Pomurju, tako da je že »naš človek«. Zelo se je vživel v svet ob Muri, v prostem času je prekolesaril našo pokrajino po dolgem in počez, dobro pa obvlada tudi pogovorni slovenski jezik, le tu in tam ga izda naglas. Celo prekmurski dialekt razume! Deluje v sobi številka 105 v hotelu Diana v Murški Soboti. Bil je med prvimi, ki so prišli v Slovenijo ponuditi to vrsto alternativne manipulativne terapije, torej kiroprakse, le da svojega znanja in izkušenj ni obešal na veliki zvon, torej populariziral prek medijev, kakor to v zadnjem obdobju počno kiropraktiki, ki v naši državi delujejo šele krajši čas, na primer neki Japonec v Ljubljani.

Bralcem bi rad povedal, da to pisanje ne namerava biti nobena reklama za kiropraktika oziroma kiropraktiko, ampak gre za povsem normalen članek, ki sem se ga domislil podpisati, seveda pa brez sodelovanja z Vladimirjem ni šlo. Za kiropraktiko ne nameravam »navijati« tudi zato ne, ker, kot je za revijo Jana povedala Jana Volčič (svetovalka za zasebno dejavnost na ministrstvu za zdravstvo), »so po zakonu o zdravstveni dejavnosti dovoljene samo tiste tradicionalne in **alternativne** (op. pisca) oblike diagnostike, zdravljenja in rehabilitacije, ki ljudem ne škodujejo. Katere med njimi so škodljive in katere koristne, lahko seveda ugotovi samo naša stroka. Dokler pa se to ne naredi, seveda ni mogoče sprejeti podzakonskih aktov, na katere bi se človek lahko oprl pri izdaji dovoljenja za opravljanje pri nas še nepriznane dejavnosti. Prav tako pa

Na tem mlinskem kamnu, ki so ga oblikovali v kamnolomu v Okoslavcih, so lepo vidne plasti grobega in drobnejšega gramoza ter peska. In naravi je uspelo iz te raznolikosti napraviti nadvse trden kamen.

delu so se zgodile tudi nesreče. Zaradi neprevidnosti pri razstrelitvi kamna je neki delavec oslepel. Bilo je po letu 1935. Nesrečnik se je potem preživljal tako, da je hodil od hiše do hiše in prosjačil. Ponavadi je pred seboj rinil leseni voziček in nanj so mu dobrotniki nalagali krompir, žito ali druge pridelke, ki so mu pomagali preživeti.

KAMNI ZA MLINE NA MURI, ZA HRVATE IN MADŽARE

Mlinske kamne, ki so jih izdelovali v Okoslavcih, so nekoč vozili s konjskimi vpregami do reke Mure. S čolni so jih nato razvažali mlinarjem, ki so imeli mline na tej

Lojzka Toth iz Očeslavca nam je pokazala velik portal, narejen v kamnolomu nad njenim domom. Nekoč so bila to vhodna vrata v mlin, danes pa krasi nekakšen predprostor. Škoda je, da so ga lastniki prebarvali, saj je sedaj manj privlačnega videza.

reki. Čolnarji pa so vozili kamne tudi naročnikom na Hrvaško in naprej na Madžarsko. S temi mlinskimi kamni pa so mleli tudi vsi potočni mlini blizu in daleč. In mnoge domove daleč naokoli lepšajo hišni portali, ki so jih sklesali kamnoseki v Okoslavcih. Portal iz tega kamna imajo tudi pri Tothovih v Očeslavcih. Ukvarjajo se z žagarstvom in njihova poslopja stojijo pod okoslavskim bregom, kjer je bil nekoč kamnolom.

Portal nam je pokazala prijazna Lojzka Toth. Žal je prebarvan in je izgubil čar, ki ga daje ročno obdelan kamen. Mnogokje so v zadnjih letih uvideli lepoto prvobitno obdelanega kamna in so z njega postrgali barvo, ki deluje kot popoln tujek.

FRANČEK ŠTEFANEC
Fotografije: JURE ZAUNEKER

Zgodilo se je v davnih letih, v nam skrivnostnih časih iz zemeljske zgodovine. Vulkan je bruhal na zdaj avstrijskem Kleku in na območju, kjer stoji grajsko poslopje pri Gradu na Goričkem. In v Okoslavcih pri Vidmu ob Ščavnici je iz zemlje bruhnil neznansko vroč gejzir in drobceni kristali kremna ali kalcita so spolzeli med gramozom, peskom, kamenjem. Narava se je umirila, ohladila se je površina zemlje in iz nove zmesi je nastal trd kamen, ki so ga strokovnjaki poimenovali KONGLOMERAT.

Kamnolom v Okoslavcih je danes zapuščen. Bil je nad cesto, ki vodi v Očeslavce, blizu križišča na cesti Kapela-Videm. Tukaj naj bi obdelovali kamen že stoletja. Po trdnosti so bile plasti različne. Iz najbolj trdnega kamna so že davno začeli izdelovati mlinske kamne, žrmlje, hišne portale, okenske podboje. Lastniki tega kamnoloma so Štefanovi in Kovačevi iz Okoslavca.

Z VALJČNIMI MLINI SO SE ZMANJŠALE POTREBE PO MLINSKIH KAMNIH

V »rudi«, kot pravijo kamnolomu v Okoslavcih domačini, je nekoč delalo po štirideset kamnosekov. Predvsem do okoli leta 1900 je bilo dela veliko. Ko pa

so začeli mlinarji vedno bolj uporabljati valjčne mline, so se potrebe po kamnih zmanjšale in delo v kamnolomu je povsem zamrlo v letih po drugi svetovni vojni.

Kamnolom v Okoslavcih je premogel celo kovačnico. Potrebna je bila za ostrenje orodij. Ne smemo pozabiti zapisati, da so tukaj klesali tudi kamnite uteži za tradicionalne kmečke stiskalnice za vino in sadje. Te so delali tudi iz osekkega kamna. Ostanke pa so uporabljali za oblaganje kmečkih vodnjakov.

Kamen so oblikovali tako, da so vanj naredili s pomočjo železnega orodja vdolbine, v katere so zabili lesene kole in jih polili z vodo. Čez noč je od vode napeti les kamen razrinit. V zadnjem obdobju delovanja kamnoloma so že uporabljali smodnik. In pri

Ta obtežilni kamen je iz kmečke »preše« Ivana Vuka Starogorskega. Hrani ga Jože Čuš iz Ženika. Gladek je kot bi bil iz betona.

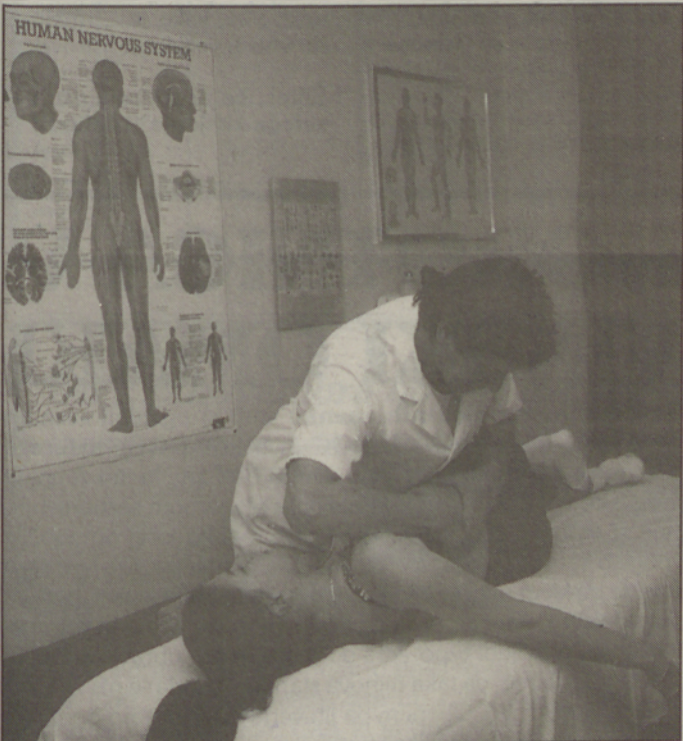

V novejšem času smo priče pravemu bumu alternativnih (drugačnih) metod zdravljenja. Samo v Evropi naj bi jih bilo okrog sto. Nekatere so se že precej »prijele« in so postale že del uradne (ortodoksne) medicine, na primer vzhodnjaška akupunktura (vbadanje igel v kožo, navadno v bližini obolelega mesta). V zadnjem času je vse bolj znana kiropraksa, ki spada med manipulativne (rokospretnostne?) terapije.

tudi ni mogoče stopiti na prste tistim, ki takšno delo že opravljajo, saj ne more nihče z gotovostjo trditi, ali ljudem škodijo ali koristijo. Dokler se naša strokovna javnost torej do njihovega dela ne bo jasno opredelila, bodo morali ljudje sami presoditi, komu bodo zaupali svoje zdravje, in tudi sami nositi posledice svojih odločitev.

FANT JE PODKOVAN

Vladimir Anfalov je človeka proučeval iz fiziološkega in psihološkega zornega kota, ki sta neločljivo povezana. Po srednji terapevtski šoli je študiral psihofiziologijo (fiziologija = veda o življenjskih procesih in delovanju celic, tkiv, organov in organizma) in se kot znanstvenik zaposlil v polikliniki ter proučeval človekovo telo, tkiva in mišice. Poleg tega se je tudi izobraževal v alternativnem zdravilstvu: obiskoval je šolo manualne terapije in kineziologije. Takoj naj pojasnim termin uporabna kineziologija oziroma zdravlilni dotik. Nanaša se na metode, ki jih je uveljavil ameriški kiropraktik dr. George Goodheart. Ugotovil je, da nekateri standardni pregledi mišic dajejo sliko delovanja vsega telesa. Postopek: zdravljenje z

dotikom je ugotavljanje mišične neuravnovešenosti in odpravljanje te motnje.

Pa se vrnimo k mojemu sogovorniku! Alternativnega zdravilstva se je učil tudi iz knjig! Množico strokovne literature je prinesel tudi s seboj v Slovenijo. Spremlja tudi izkušnje svojih kolegov – alternativcev, zlasti kiropraktikov. Poklicno pa je začel s kiropraktičnim zdravljenjem hrbtenice 1989. leta v Kijevu, ko je bila kiropraktika v nekdanji Sovjetski zvezi uradno priznana. Leta 1990 ga je pot pripeljala v istrski Pulj na Hrvaškem, kjer je začel s to metodo zdravljenja. Ko je tam izbruhnila vojna, se je vrnil v Ukrajino, potem pa nekako zvedel za Mursko Soboto v Sloveniji, prišel k nam in z delovnim dovoljenjem za tujce začel s kiroprakso. Pri tem so mu pomagali tudi v Diani.

KOLIKO VRETENC IMAMO?

Pogled se mi ustavi tudi na narisnem skeletu človeške hrbtenice, ki (hrbtenica) ima 34 vretenc (7 vratnih, 12 prsnih in 5 ledvenih, ki so med seboj povezana z vezmi in sklepi, ter 5 križnih in 5 trtičnih vretenc, ki so medseboj zrasla v kost križnico ali trtico. Iz pogovora s kiropraktikom sem tudi zvedel za posledice nepravilno »naravnanih« posameznih vretenc in brž pomislil, da je že prvo vretence lahko krivo tudi za nekatere moje bolezni (in najbrž tudi bolezni marsikaterega bralca): glavobol, živčnost, nespečnost, visok krvni tlak, živčni »zlom«, kronično utrujenost, omotičnost ali vrtoglavice. In vretenc je

34, le koliko je potem bolezni zaradi nepravilnosti oziroma »neuležanosti«, kot si to skušam pojasniti po svoje.

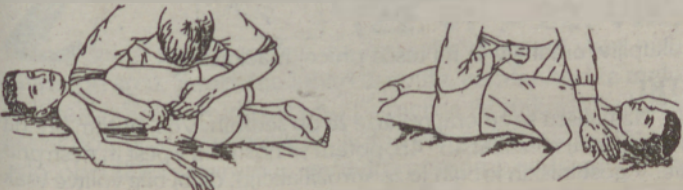
»S prijemi kiroterapije je mogoče hrbteničnim vretencem povrniti pravilen fiziološki položaj, mišicam in sklepom med hrbteničnimi vretenci pa gibljivost. Hkrati pa s tem omogočimo normalen pretok živčne energije in impulzov do vseh organov in obratno,« zvem od Vladimrja Anfalova. Pove tudi, da manualna terapija ni masaža. Ko pacienta »otipa« (pregleda hrbtenico), kmalu ugotovi, kje je kaj narobe. Vsak bolnik potrebuje svoj način oziroma tehnike zdravljenja. Kiropraktikov cilj: postaviti vretenca, mišice in živce na svoje mesto, da bi potem telo delovalo skladno in bi se energija harmonično pretakala po njem. Pri tem upravlja praviloma »mehko tehniko«, postizumetrično relaksacijo, kot jo sam imenuje, le v skrajnem primeru pa »hitri sunek«.

POZIMI NE BO POČIVAL

»Kako uspešni ste s svojim »ročnim« zdravljenjem?» sem vprašal.

Sogovornik mi ni nizal števila tistih, ki so prišli v njegovo »ordinacijo« v sobi številka 105, tudi ni povedal, koliko odstotkov jih je pozdravil, le nekako posredno mi je dal vedeti, da je uspešen: v prejšnjih letih je bil pozimi doma v Kijevu (v Murski Soboti je bil torej v spomladanskih, poletnih in jesenskih mesecih), letos pa, kot vse kaže, pozimi ne bo počival, ampak bo delal pri nas v Pomurju. Čudežev pa ne dela ne klasična ne alternativna medicina pa tudi ne naš pomurski Ukrajinec oziroma ukrajinski Pomurec. Vsekakor pa je koristen tudi njegovo sodelovanje z enim od pomurskih specialistov – ortopedov, saj mu včasih le-ta pošlje bolnike. In tudi narobe: ko kiropraktik vidi (občuti), da ne more pomagati, bolnika napoti k zdravniku. Določene »težke primere« pa skušata rešiti skupno.

Besedilo:
ŠTEFAN L.
SOBOČAN
Fotografija:
ŠIMONKA

Dolina pri Lendavi

Jahali bi zlato žrebe

»Števec bi zabrnal in jaz bi odkril zlato žrebe!«

»Nič več in nič manj kot zlato žrebe?«

»Moja stara mati, hči znanega bogatina Miška Jakopa, ni govorila tjavendan in ona mi je pripovedovala, kar je slišala od svoje babice. Turki so pri Vaskapu (v prevodu Železne Dveri, op. a.) med umkom v davnih časih zakopali zlato žrebe. Mnogi so ga hoteli najti, toda prekletstvo leži nad zakladom in vsakega se poloti neizmerni strah, tako tudi tistih dveh, ki sta pred prvo vojno začela kopati v jarku. Iz zemlje se je dvignil velik plamen in onadva sta brezglavo zbežala. Največjega tihotapca v stari Jugoslaviji, ki se ni bal ne graničarjev, orožnikov in financarjev, je, ko se je neke noči vračal s kontrabanda, v jarku, ki vodi skozi Vaskap, postalo tako strah, da je odvrnil ves plen in komaj pritekel domov. Tudi sam sem doživel nekaj nenavadnega. Tu je namreč urbarijalni vaški gozd, kjer si lastniki občasno z žrebom razdelimo les, in meni je pripadlo drevo tik ob jarku. Toda ko

sem nastavljal motorno žago, mi je nekajkrat padla iz rok, kar se mi ni zgodilo nikoli prej in ne pozneje. Se tisto noč sem sanjal o treh drevesih v krogu: košatem, srednje debelem in tankem, ki sem jih drugič tam zagledal prav takšna in na istem mestu. Vem, to je bilo znamenje, tam je pokopan zaklad.«

József Toth: »V sanjah sem videl, kje je zaklad ...«

so nekaj opek, vendar lopate niso upali globoko zasaditi, ker je od spodaj preveč odmevalo.«

Našega vodnika Józsefa Kopinya nagovorimo, da vzame lopato. Ozki kolovoz vodi do vznožja hriba, dalje po brezpotju grabimo proti širokemu jarku, kjer v zavetju skoraj neopazno

József Kopinya: »Ne pregloboko, da nas ne bo doletelo prekletstvo ...«

»Ali bi nam lahko pokazali tisto mesto?«

»Če bi me kdo odpeljal tja in z Geigerjevim števcem iskal, sem prepričan. Toda po zakonu mi pripada polovica in hočem prednji del, ker si ne bi rad dal delati zob iz riti turškega žrebeta ...« je v šali pripomnil József Toth.

V izvidnico se odpravimo brez njega. Peljemo se mimo stare šole, kapele, in ko pomislimo, da so vaščani morda kje na lovu za zakladom, se izza ograje zazrejo v prišleke radovedne oči. Katalin Gerencser nas napoti v pravo smer, vendar nam priporoča, da za vodnika zaprosimo kakšnega moškega.

»Kopali boste?«

»Mislite, da bi kaj našli?«

»Moj oče je s sovaščani kopal in našli

prideš na madžarsko stran – v poštaftnih vrelcih znano vas Lovászi.

»Morda tudi pod pretvezo, da kopljejo pesek, so vaščani Doline tu odprli peskokop, v resnici pa so iskali zaklad. Sipka zemlja se je vdrla in dva pokopala pod sabo. Po vojni pa nihče niti blizu ni smel ...«

Zaradi lepšega zasadijo lopato v sipko zemljo. Res samo zaradi lepšega, da nas ne bi zadel turški fatum, po naše bi dejali prekletstvo. Zlato žrebe pa naj jahajo škrti in »indželerji«, ko v poznojesenskih nočeh z »lampasi« kažejo pot blodečim turškim dušam v sedmi paradiz.

Ella Pivar
Fotografija: A. Ábrahám

VEDNO SEM SI ŽELEL POSTATI NOGOMETAŠ

Šiker, zvest navijač Mure, član skupine Black Gringos, je osebnost, ki jo zagotovo poznate. Da ga boste spoznali še bolje, vam predstavljamo njega in njegove dogodivščine.

Šiker v Mariboru na tekmi Maribor - Borussia (Dortmund)

Šiker, tvoje pravo ime je Jože Šarkezi. Kako si dobil vzdevek?

Vzdevek mi je nadela babica, ko sem imel štiri leta. Hodila je delat na kmetijo k nekemu Šikerju, in ker sva oba imela podobne lastnosti, oba sva bila vražja, me je krstila kar s Šiker. Danes me vsi poznajo pod tem imenom.

Kakšno je bilo tvoje otroštvo? Sem slišal, da zelo razburljivo?

Res je. Dobro se spomnim dogodka iz osnovne šole. Učiteljica me je kar naprej utrujala in enkrat me je poklicala k tabli. Ker nisem znal matematike, mi je primazala ušesnice, jaz pa njej zbogom. Teden dni me ni bilo v šolo. Žal sem moral nazaj, sicer bi morala mama za mesec dni v zapor.

Kaj pa tvoj življenjepis?

V otroštvu sem bil zelo divji.

Pri Gringosih je odgovoren za bobne. Večkrat jih mora mazati, da bodo peli kot ženska.

Učil se nisem preveč dobro. V družini nas je bilo pet otrok. Zaposlen je bil le oče, mama pa je hodila delat od kmetije do kmetije. Začel sem trenirati nogomet pri NK Mura. Treniral sem v takratni pionirski in mladinski selekciji. Žal do članske vrste nisem uspel priti.

Sicer pa sem si vedno želel postati nogometaš. Zdaj, ko sem že v letih, imam dva sina. Starejši bo začel obiskovati srednjo šolo, mlajši pa obiskuje še osnovno šolo.

Na prijatelje si zelo navezan. Zaupaj nam katero od vaših dogodivščin!

Nekoč smo se s prijatelji dogovorili za »žurko«. Bilo nas je sedem in kupili smo si dvajset litrov »rdečke«. To je bilo kar precej, saj smo imeli komaj petnajst, šestnajst let. Z rokami smo nalovili skoraj dve košari rib in zakurili ogenj. Ko so bile ribe že skoraj pripravljene, se

je pred nami pojavil policist v civilu. Zelo smo se prestrašili, saj za ribolov nismo imeli dovoljenja. Pograbil sem vročo ribo s palice ter jo ucvrl kar prek Ledave na našo, polansko stran potoka. Med tekom sem ribo metal iz ene roke v drugo, ker je bila še vroča. Ko sem pribežal domov, sem videl, da imam roke od opeklin čisto mehurjaste.

Kakšno glasbo poslušate?

Zelo rad poslušam slovensko in hrvaško zabavno glasbo, na primer Miša Kovača, Simona Weis, Zlatne dukate in podobno. Rokerje pa sovražim. Zelo všeč sta mi duo Jože in Mišo Kontrec. Najboljša radijska oddaja pa je: »Vaaaaj, kak san zlufto!«

Kako je pri Black Gringosih?

»Ježuš Marija!« Tu se pa zgodi marsikaj. Pri Gringosih sem bobnar. Upam, da bom navijal še naprej, pa če bom star petdeset ali pa osemdeset let. Če ne bo šlo drugače, me bodo v vozičku peljali navijat na tekmo.

Kaj se je dogajalo po tekmi v Velenju, ko ste imeli incident s celjsko policijo?

Po tekmi smo se Gringosi z avtobusom peljali skozi Velenje in na cesto odvrgli veliko papirja. Tako smo se maščevali redarjem, ki so bili zelo neko-

rektni, saj so nas pazili z baseballskimi palicami in nam na stadionu niso dovolili privediti papiriade, zato smo jo privedli zunaj stadiona. Zaradi tega so nas ustavili policisti in nas brez razloga izzivali in topli. Jaz sem imel srečo, ker sem zaspal, saj sem bil pijan in svojim prijateljem nisem mogel pomagati. Če bi bil buden, bi jim pomagal in zagotovo bi nokautiral vsaj enega policista. Le-ti so se vedli zelo nečloveško. Murskosoboški policisti so tisočkrat boljši, a je skrajni čas, da tudi oni enkrat pretepejo nasprotne navijače.

V kakšnih odnosih si z Marki, navijači Beltinec?

Marke imam rad, a samo denar marke, navijačev pa ne, izjema so »Markojce«. Na tek-mah sem že zakuril njihov dres in upam, da bom še katerega. Kako bi se ocenil kot mož in možiki?

Mojo moto ti pove vse: »Rad geben, rad pigen, pijanec san pa nej!« No, rad »geben«, a samo svojo. Mislim, da je žena z mano zadovoljna, če ne, bi že odšla. Zelo dober sem v svoji tehniki, ki pa naj ostane skrivnost. Veš, kako je – »majhne skrivnosti velikih mojstrov!«

Šiker, še dosti zmag in vselega življenja ti želimo!

ACI

MAFIJSKI LOBI -

Papilot Lemur

polaga karte samo za

smers

HOBOTNICA V VINSKI OMAKI

S pomočjo zunajčutnih zaznav smo si ogledali seznam mafijskega lobija (MLASV.DOC in ML3V.DOC), katerega prebiranje je sicer omogočeno »samo osebam, ki jim zaupate in za katere menite, da bi morale biti s seznamom seznanjene«. Naša paranormalna sposobnost nam je tako torej omogočila vpogled kar brez gibkega diska in PC-računalnika. Ob tem smo seveda povsem nehote zadihali za ovrtnik tudi sestavljalcem in raznašalcem, kar jim je povzročalo moraste sanje in jutranje tesnobe. Za neljubi vzporedni dogodek se jim opravičujemo in jim zagotavljamo, da taka njihova stanja vendarle še niso v zvezi s t. i. božjo kaznijo. Obenem pa jih vendarle moramo opozoriti na nevzdržne pomanjkljivosti njihovega seznama. Povsem so namreč spregledali osebo, ki je pri funkcioniranju lobija nepogrešljiva in ki je v resnici Nadboter.

IV. MOTIV SODELOVANJA V MAFIJSKEM LOBIJU

Strah pred antialkoholiki, pivska korist, brezplačne runde, žeparjenje za šankom.

V. PERSPEKTIVE

1. MOŽNO NAPREDOVANJE V JAVNEM ŽIVLJENJU

Da.

2. MOŽNO NAPREDOVANJE V MAFIJSKEM LOBIJU

Da.

VI. PREDNOSTI IN SLABOSTI

1. PREDNOSTI

Vztrajen, vzdržljiv, neozdravljiv.

2. NADREJENI

Micka Kovačeva, sicer njegova žena, gospa Nadbotrova.

3. SODELAVCI NA Približno ENAKI RAVNI

Geza Se Zeza, Jaka Štaufciger, Jouži brez Dodoja.

4. PODREJENI

Pripadniki RBV (reda brizgančevih viteзов) širom po državi.

5. SORODSTVO

Po nekaterih podatkih nezakonski sin zastavnika Vukobrata, zdravljenega alkoholika. Krstni boter skrivaj krščenega udarnika MDA (mladinske delovne akcije). Podatki na voljo v župnijskem uradu.

2. SLABOSTI

Nečimeren, pogolten, prepirljiv, podkupljiv, omahljiv in na tešče precej mačkast.

VII. DRUGI POMEMBNI PODATKI

Dovzeten za predvolilno propagando. Na volišču se zmeraj prikaže že ob sedmih. Voli, potem gre na kisle juhe in brizganec. S svojim glasom vzdržuje rezultat 45 : 45, potem se nasmiha v pest in nestrpno pričakuje naslednje predčasne volitve. V gostilniških krogih je že sprožil akcijo, da bi bile volitve vsak mesec. Vse bolj je prepričan, da mu bo uspelo. O tem so prepričani tudi njegovi številni privrženci.

pen

Pen je, kratko rečeno, Vestnikova mesečna priloga in ima tudi sicer zvezo z naravnim mesečnim ciklusom. Ustanovljen je bil, da bi, v skladu z imenoma in asociacijami, učinkoval kot časopisni pen (tnalo) in penetrantmež (prodirelec) ter bil poln fotografij, kakor se za tabloid spodobi.

Izdaja ga Podjetje za informiranje. Odgovorni urednik matičnega časopisa je Janko Votek, uredniki Pena so Bojan Petek, Jože Rihper in Irma Benko. Oblikuje ga Endre Gonter, za fotografije skrbita Nataša Juhnov in Jure Zauneker, lektorira Nevenka Emri. Računalniško ga oblikuje Robert J. Kovač. Za Pen ni posebne naročnine!

SKA Pen DINAVSKA KRIŽANKA

(rešitve pošljite, kamor hočete)

	AVTOR ŠTEFAN MAJDIČAK	OTOK V SREDNEM JADRANU	KAR JE IZRISANO PRERISANO	ŠKOLJIVA SNOV V CIGARETAM	POLITIČNA STRANKA V BIH	PRIPRAVA ZA VARNOST	OBRAZ ZA IZDELAVO ORODJA	25 IN 3 ČRKA	UHOJENA ŠTEŽA V SNEGU	KORDILJERE	POLITIK IZ ZIMBABVEJA (JOSHUA)	TRAJNA MEHIŠKA ŽELIKA SLAKOVKA	MUZEJ V SANKT PETERSBURGU	
	IZ VINA DESTILIRANO ŽDANJE													
	SLOVENSKI UMETNOSTNI ZGODOVINAR IN PISATELJ													
	PRIPRAVA ZA SRIKANJE							NASELJE NA KOZJANSKEM						
	SNOV	IZVRŠNI ODBOR KONEC POLOTOKA			EDNINA (KRAJŠE) REKA NA ŠKOTSKEM		FRANCOŠKI FILMSKI IGRALEC DELON	DUHOV ČAST KALIFOV ANGLEŠKA GROFJA						
										MAMLO IZ MAKI STAVBA ZA BOGOSLUŽJE				
P E N	NEUBRANOST	PRIPRAVA KI OPONAŠA DRUGE PTICE			ČLOVEK KI IŠČE ZPREDNED ZDA (JOHN)						DEDOVANA LASTNOST FR. REZISER (MARCEL)			
PLANOTA NAD BOHINJSKO KOTLINO					PREBIVALEC ANKARANA PRAVOGLAV VER. PODOBA									
ČLOVEK BREZ DOMOVINE						NEMŠKI PISATELJ (WILHELM)	VOODOONNA PIPA	MESTO NA SLOVAŠKEM PLOD JABLANE						
SKUPINSKI PLES V KROGU					AVSTRILJSKI DIRIGENT (HERBERT VON)				GRŠKI OTOK V JONSKEM MORJU					
SVETO-PISEMSKA OSEBA					VEČJI ROŠ POHITVA GLAGOLSKI ČAS				RUSJANOVO LETALO LANTAN	GLAVNI ŠTEVNIK				
DUHOVNIK					GLASBENA ZASEDAJA JAGA					MODEL AVTOMOBILA VW ZAMISEL				
OBHOVNA ŠOLA					HAVAJSKI VULKAN (MAUNA) KOD					ČLOVEK Z VELIKIMI OČMI	SL. VEGLAC (ERIK) ZVALETO ŽITO			
FIZIKALNA KOLIČNA: VRTILNI MOMENT					PRIPRAVA ZA POMETANJE NASELJE PRI AUDOVŠČINI				OTOK V MALIH ANTILH EKGLOZIV					
ILO						UČENJE ATLETSKI KLUB								
ŽIVLO HRANA														
SREBSKO MOŠKO														

Od 27. novembra do 24. decembra

HOROSKO PEN

Pripravlja: Agencija Hogod

OVEN

(21. III. – 20. IV.)

Spremembra (na bolje) bo prišla tako nepričakovano, da boste komaj verjeli, vendar jo boste morali znati obrniti sebi v prid. Primanjkovalo vam bo časa, zato se že zdaj primerno organizirajte. Čas, ki je pred vami, ni primeren za filozofska razmišljanja, ampak za praktična dejanja. Pripravite denar za frizerja.

BIK

(21. IV. – 21. V.)

Vsa pomembnejša dejanja ali razmišljanja o njih si prihranite za popoldanske ali večerne ure, kajti vsi predstavniki nebesnih znamenj vam bodo takrat najbolj naklonjeni. Posebej se izogibajte večjih družb ob četrtkih. Kaj lahko se zgodi, da vas bo zaradi njih v petek bolela glava. Možnost velike platonske ljubezni.

DVOJČKA

(22. V. – 21. VI.)

Nekomu morate dokazati, da ste zanesljivi. Pripravite se za večji nepričakovan nakup. Bodite pozorni na človeka, ki vam je že večkrat ponovil isti predlog. Posej, ki vam ga bo ponudil prijatelj ali sorodnik, brez razmišljanja odklonite. Pazite, da se ne spotaknete. Naredite si manjšo zalogo denarja. Kaj kmalu vam bo prišla prav.

RAK

(22. VI. – 22. VII.)

Zdaj je primeren čas, da opravite stvari, ki vam niso ravno pri srcu. Simpatijo lahko osvojite, vendar bodite malo bolj seksi. Sredina meseca bo primerna za nakup daril. Na krajši poti boste več porabili, kot je bila pot vredna. Ker ste zelo občutljivi za vreme, opravite pomembnejše posle ob spremembi slabega vremena na boljše.

LEV

(23. VII. – 22. VIII.)

Vneki družbi boste izredno zabavni, kar vam bo prineslo koristi. Dolgoročno boste v poslu dosegli uspeh, če že zdaj ob osnovnih pogovorih dobro zastavite svoj cilj. Ne prekinjajte sogovornika, raje ga pozorno poslušajte. Poljub bo imel zanimive posledice, ki se bodo pokazale še letos.

DEVICA

(23. VIII. – 22. IX.)

Vdrugi polovici meseca boste dobili zanimivo povabilo, ki vam lahko precej prekriža načrte. Ne odklonite ga pa tudi ne sprejmite, ampak si vzemite čas za premislek. Neka oseba bo hotela izvedeti zaupne stvari. Odgovorite nekaj tretjega in vse skupaj obrnite na šalo. Pazite na zdravje.

TEHTNICA

(23. IX. – 22. X.)

Sprejmite ljubezenski namig in tudi sami kaj dodajte. Znano bi se razviti kaj zanimivega. Drugi mislijo o vas lepše, kot mislite sami, to upoštevajte, ko boste začeli z neko novo stvarjo. Malo več časa posvetite sebi. Čas za preverjanje prijateljstva je prva polovica meseca, druga polovica za tkanje novih vezi in poznastev.

ŠKORPION

(23. X. – 21. XI.)

Ne pritožujte se. Vse je v vaši sposobnosti in moči. Pomemben telefonski klic opravite jutraj do osme ure. Ne kupujte darila po svojem okusu. Sredina meseca je primerna za načrte, ki jih boste morali izpeljati v začetku prihodnjega leta. V drugi polovici meseca namenite posebno pozornost zdravi prehrani.

STRELEC

(22. XI. – 21. XII.)

Merkur vam bo ves mesec zelo naklonjen. To pa pomeni prijetna in ustvarjalna družabna srečanja in tudi možnost, da si marsikaj izberite. Selitve ali večji premiki za december niso primerni. Te stvari pustite raje za pomlad. Slabo počutje in upad energije pričakujte v tretji dekadi. Veliko bodite v naravi.

KOZOROG

(22. XII. – 20. I.)

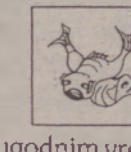
Venera in Merkur bosta na vas učinkovala nekako napeto, zato boste iskali vesele in bučne družbe. Srečanje v sredini meseca bo podobno ljubezni na prvi pogled. Delovno najbolj uspešni boste v drugi dekadi. Dokončali boste zahtevno delo. Pomemben dogovor pričakujte okrog dvajsetega. Najboljši dan bo 26. december.

VODNAR

(21. I. – 19. II.)

Venera in Pluton vam bosta stala ob strani, to je lahko dobro, lahko pa tudi slabo, saj imate možnost, da boste trajno oddali srce. Za počitnice v dvoje ta mesec ni primeren. Pazite, ljubosumnost je lahko nevarna. Nadaljujte delo tam, kjer je tekmeč omagal. Ta mesec ni primeren za načrtovanje prihodnosti. Problem zaupajte strokovnjaku.

RIBI

(20. II. – 20. III.)

Kljub neugodnim vremenskim razmeram boste polni energije, zato jo pravilno izkoristite. Pokazala se bo možnost za naskok na boljše delovno mesto. Okrog dvajsetega se ne spuščajte v brezplodne polemike. Po petnajstem se bo pokazala priložnost, da dorečete tisto, kar ste načeli že zdavnaj. Neko zadevo, za katero ste se doslej morali truditi, boste uredili z levo roko.

DIEGO MARADONA

»Popolnoma sem se uničil!«

»Nekoč zjutraj me je bolna hčerka prosila, da ji prinesem kozarec vode. Nisem se mogel dvigniti iz postelje, tako sem bil drogirani. Hčerka me je ponovno prosila, naj ji prinesem vode. Nisem mogel, kokain me je povsem prevzel. Zavedal sem se, da v življenju nižje nisem mogel pasti, vendar si nisem mogel pomagati. Popolnoma sem se uničil.« Tako se danes izpoveduje nogometni kralj. Že se je poskušal zdraviti v najdražjih klinikah, vendar se je vedno znova vračal h kokainu. Ko se je iz Španije vrnil v Buenos Aires, je padel v narkomansko komo: možgani so mu nepopravljivo uničeni, ne prepozna okolice, včasih niti družine. Zdravniki pravijo, da vsak trenutek lahko umre. Njegova soproga mu sicer stoji ob strani in mu poskuša pomagati, vendar vsi, tudi zdravniki, dvomijo o uspehu.

Nova moda v Hollywoodu

PROZORNE OBLEKE

Kaj potrebujete za novo obleko:

predvsem lepo spodnje perilo in predvsem veliko poguma. Zgornji, prozorni del obleke je po navadi črn in precej dolg, drugo pa po lastni presoji in okusu. In kdo se tako oblači? Lahko bi rekli vsi, ki si upajo. Med njimi tudi Sophia Loren (67) in seveda Claudia Schiffer.

Novo leto se bliža ...

TOMBA LA BOMBA

»Smučič bom obesil na klin!«

Za svoje navijače, predvsem pa za navijačice, ima znani smučar Alberto Tomba dve novici, eno dobro in eno slabo. Slaba novica: kaj kmalu se bo dokončno poslovil od smučanja. Dobra novica: Odšel bo v Hollywood in postal filmska zvezda. Namerava igrati v akcijskih filmih, kjer bodo prišle do izraza njegove mišičaste noge. Če bo tako dobro igral, kot zna smučati, mu je prihodnost zagotovljena.

Demi Moore

se je slekla

za

12,5

milijona dolarjev!

Demi je bila vedno nekaj posebnega. Medtem ko so druge zvezdnice začele s stranskimi vlogami, kjer je bilo pomembno, da pokažejo čimveč telesa in ne znanja, je Demi že pred dvajsetimi leti začela igrati na Broadwayu in kmalu za tem dobila v New Yorku svetovno gledališko nagrado. Leta 1983 se je slekla prvič – za Playboya. Posebno pozornost je vzbudila,

ko se je leta 1991 dala slikati za revijo Vanity Fair – dva meseca pred porodom.

Danes 33-letna igralka je imela dokaj težko mladost. Oče je zapustil mater še pred njenim rojstvom. Prvi oči je bil alkoholik, ki je kmalu naredil samomor. Z materjo sta se selili 48-krat. Pri 16 je postala fotomodel in takrat se je začelo njeno življenje spreminjati – na lepše. Strokovnjaki pravijo, da do zdaj, čeprav je zelo iskana igralka, še vedno ni doživela svojega vrhunca.

PRAZNOVANJE BO OB IZTEKU LETA PRAVIGOTNO VELIKO. POGLEDI V ŽENSKO GARDEROBNO OKARO SE BODO – BOLJ KOT KDAJ PREJ – ZAVSTAVILJALI NA SVEČANIH OBLAČILIH. IZ ZAGATE NAS BO NAJPOGOSTEJE REŠILA PREPROSTA ČRNA – MALA – OBLEKA. LAHKO JO POTESTRIMO, ZDAJ S ČIPKO, DRUGIČ SPET S TAVČICO, TA S KRATKO JOTO ALI ŠALOH – SKRATKA – POSEBEN ENOSTAVNO ŽENSKO OBLEKO LAHKO SPREMENIMO NA ZELO RAZLIČNE NAČINE, ZATO UPORABNOST LE-TE ZARES NI VPRASLJIVA. VSEKAKOR PA MORAMO BITI ZELO PREFINJENI PRI REBORU NAKITA IN DODATKOV, DA SE NE BI OKRASILI KOT NOVOLETNO JEKO!

NAJ BO ZRCALO PRAZNIČNIH DNI SJAJNO!

Pero Lovšin – levičar

Pravzaprav počne vse z desno roko, v predvolilnem boju pa je postal levičar, saj je glasbeno sodeloval pri propagandnem spotu – Levo zgoraj. Pravi, da tudi sicer simpatizira s to stranko, a se zaenkrat ne namerava globlje spuščati v politiko. Pri vsej zadevi so mu namreč najbolj všeč borbene pesmi, s katerimi se zadnje čase že veliko ukvarja. Drugače pa se še vedno, poleg glasbe seveda, najbolj navdušuje nad nogometom. Ni le opazovalec, ampak strasten igralec, in ker je temu tako, je tudi posnel nogometno himno. In če malo primerjamo, je pravzaprav res, da je v politiki tako kot na nogometni tekmi.

*Vsem skupaj
en lep pozdrav!*

Za vse tiste, ki me še ne poznate, se bom na kratko predstavila. Sem Sergeja Sukič, prihajam iz Trdkove. Z glasbo se ukvarjam že od otroških let, pred enim letom je izšla moja prva kaset z naslovom Polžku se ne mudi. Na kaseti je tudi pesmica, ki vam je najbolj pri srcu, Na Goričkem sem doma.

V tem času sem veliko nastopala na domačem območju, na različnih koncih Slovenije, v Porabju, v Avstriji ...

Prejela sem veliko pisem oboževalcev, telefonskih klicev, vsi so bili navdušeni nad kaseto in s tem so samo potrdili mojo željo po snemanju nove kasete, ki je sedaj že v prodaji in nosi naslov Sloveniji. Čeprav sem sedaj že v najstniških letih, nisem pozabila mojih najmlajših, najbolj zvestih poslušalcev, katerim poklanjam pesmico Moj mali medo.

Sedaj sem pred odhodom v srednjo šolo, ki je v mestu daleč od moje vasi, v kateri sem preživela veliko brezskrbnih otroških let.

Ker pa je v meni hrepenenje po domači vasi, bo del mojega srca za vedno ostal tu, od tu izvira pesem Jaz pa ne grem!

Na koncu bi se še rada zahvalila vsem, ki so ustvarjali kaseto (Boris Vučkic, Drago Horvat, Andrej Novak ...) in so mi na kakršen koli način pomagali.

Veliko lepih trenutkov ob poslušanju kasete vam želi Sergeja!

Jaz pa ne grem

*Vsako jutro moram zgodaj v šolo
skozi gozd čez travnik v našo vas,
če sem sama, rada si zapojem
al' pa vriskam na ves glas.*

*Včasih v sebi čutim žalost,
vse več je praznih domačij,
zakaj je tako, kam so odšli,
to me v srcu boli.*

*Jaz pa ne grem, jaz pa ne grem,
ptice poslušam in dobro vem,
da moj dom bo vedno vas,
to povem vsem na glas.*

*Tiste starke in starci so pomrli,
mladi skoraj vsi za kruhom šli.
Vdrte strehe, vrtovi v grmovju
in kopice smrdljivih smeti.*

*Starši mi pravijo, naj se učim,
da v mestu službo dobim,
mene pa vleče, vleče na vas,
to moj'ga srca je glas.*

Simonino

♥
na dlani

Simona praznuje 10 let delovanja na glasbenih odrih. V ta namen je svojim zvestim poslušalcem podarila novo kaseto in ploščo, s pomočjo katere odpira svoje srce. Sama pravi, da je teh deset let kot mejnik v njenih karieri, zato boste na kaseti našli pesmi skoraj vseh avtorjev, ki so v teh letih s Simono sodelovali. Ni naključje, da je na njej tudi toliko različnih glasbenih stilov, čeprav so to stili, ki smo jih pri Simoni vajeni. Nekoliko drugačna je prav naslovna pesem – Srce na dlani, ki jo je zanj napisal Božidar Wolfand - Wolf. Wolf živi že nekaj let v Ameriki, a kilometri niso bili ovira, da Simoni ne bi napisal pesmi za njeno jubilejno kaseto. Dogovarjali so se po telefonu (najbrž je bil telefonski račun kar precejšen) in speljali stvar do konca, ko se je Wolf to poletje oglasil v Sloveniji na počitnicah.

Ne moremo pa mimo pesmi Vzela sem si Štajerca. Besedilo zanjo je napisala Simona sama, čeprav njen mož Goran ni Štajerec. Ko je Simona odšla iz Maribora v Ljubljano, so ji vsi malo zamerili, predvsem fantje. Ta pesem pa naj bi jim bila poklon.

Takega kavboja boste lahko gledali na najnovejšem spotu Vilija Resnika za pesem Kot ptica. Snemanje na hipodromu v Ljubljani je bilo pravo doživetje. Kot na Divjem zahodu s konji in vsem, kar sodi zraven, ter s pravim kavbojskim saloonom. Pravzaprav je to bar O. K. Corral, opremljen v kavbojskem stilu. Kot posebnost naj omenimo še lastnico bara, ki ima zelo rada živali. Doma ima pravega rakuna oziroma rakunko z imenom Špela.

Kavboj Vili

DŽIGI BAU!

Na odru se je pojavil nov duet. Lahko bi ga poimenovali kot staro in novo, saj ga sestavljata Miha Kralj, ki je že stari znanec, ter Katja Mihelčič, nova mlada pevka. Katja je začela svojo glasbeno pot na Karaokah, potem je v duetu zapela z Dominikom Kozaričem pesem Spomni se name, sedaj pa nadaljuje s Kraljem. Staro in novo lahko rečemo tudi zato, ker se Miha Kralj žal še vedno drži starega kopita, čeprav so v glasbi že dolgo nova načela, stilna in produkcijska. Pri tem Kralju ne pomagata niti dobra interpretacija niti svež Katjin videz.

Rnedeči šal nosi naslov nova pesem Avia banda. Z njo napovedujejo izid nove kasete, ki naj bi bila obarvana v dobrem starem rokovskem stilu alla Carlos Santana.

A-E-I-O-U niso samo samoglasniki, temveč naslov novega projekta Romane Kranjčan, ki je seveda posvečen najmlajšim. Romani so tokrat priskočili na pomoč Adi Kranjčan, Tomaž Kozlevčar z otroško skupino Pinoccio ter seveda njen mož Lojze Kranjčan, ki prav tako kot Romana najraje piše pesmi za svojega sinčka Žiga.

Gimme 5 so se poleg nastopov začeli uveljavljati tudi kot voditelji glasbene oddaje na TV3 z naslovom SLO 15. Nič čudnega torej, če se na lestvici 15 najpopularnejših pojavi skupina Gimme 5 kar na dveh mestih.

Roka Boštjana Gartnerja je polna avtorske glasbe. V njej Roziroma na njej pa boste našli tudi dve priredbi – Ježkovo akcijo prižiganja luči in If I were a Carpenter. Da, če bi bil Boštjan tesar, bi si lahko stesal veliko kitaro, s katero bi posnel še veliko pesmi.

Sank funk namesto Šank rock. Pravzaprav se stvar imenuje Funk you, glavni igralec pa je Aleš iz skupine Šank rock. Tudi rock ni več tisto, kar je včasih bil, zato je bolje, če se posvetiš še malo funku.

V studiu se tačas muči Marta Zore, ki se je odločila, da bo na svojo novo ploščo uvrstila predvsem mirne pesmi. Tudi tokrat ji pri besedilih pomaga Miša Čermak, pri aranžiranju pa njen mož Miran Juvan.

V trgovine je prispela nova oziroma prva kaset Smrkcev. Ljubitelji boljšega zvoka bodo na CD-ploščo morali še malo počakati, vsekakor pa bo izšla po novem letu. Do takrat si boste skupino lahko ogledali na nastopih, saj napovedujejo turnejo po Sloveniji. Prvo predstavitev so imeli v diskoteki Life, na katero so povabili tudi veliko glasbenikov, ki so popestrili večer. Seveda pa je največja popestritev pri Smrkcih njihova nova članica pevka Viktorija, ki si jo obvezno morate ogledati v živo, zato vam je tokrat ne bomo pokazali niti na fotografiji. Smrkci v gozdu je naslov kasete, a če jo hočete kupiti, boste ponjo morali v trgovino in ne v gozd.

Vilijeva soigralka v spotu je Nataša Dobelšek, manekenka in fotomodel, ki je pokazala tudi svoje igralske sposobnosti. Nanjo se je spomnila Vilijeva žena Mojca in po končanem snemanju je bila zelo zadovoljna, ker se je Nataša zares dobro odrezala.

Pri snemanju je Vilija spremljala vsa njegova družinica. Hčerka Sara je od takrat, ko je sama igrala v videospotu za pesem Potepuh, zelo navdušena nad takim dogajanjem. Sinek Timotej pa je neskončno užival, ko je gledal atija – kavboja.

Najtežje je bilo Viliju posneti prizor v seniku, saj je moral izražati veliko ljubezni pravzaprav tuji osebi. A ker so vsi profesionalci, so tudi to izpeljali tako, kot je treba. Kako šele je težko filmskim igralcem, se sprašuje Vili.

Vili je nadvse delaven in na pomlad lahko pričakujemo njegovo novo kaseto. Do takrat pa vas bo razveseljeval z nastopi in novimi skladbami.

Evropski smučarski centri so že zdavnaj nared. Kakor hitro bo sneg pobelil smučišča, se bodo tja valile kolone smučarjev. Pravo malo zimsko preseljevanje narodov. Tudi v Sloveniji je na tem področju kar nekaj novosti. Ni sicer kaj dosti novih smučarskih prog in vlečnic, je pa boljša opremljenost smučišč in tudi umeten sneg ni več nobena redkost. Pa se je Pénova trojka vprašala: Kako kaj so pa urejena naša smučišča? Kajti to še ne pomeni, da Pomurci, ki ne hodijo na smučanje v Avstrijo, Francijo, Kranjsko Goro ali bogvekam, ne smučajo doma. Saj smo že ničkolikokrat slišali, da se Lendavčani smučajo nekje pri Pincih, Ljutomerčani na Kamenščaku ...

Vidite strmino odzadaj! To je bilo doskočišče skakalnice na železniški postaji. S Francem greva k železniški postaji, Ludvik pa naju zapušča. Po strmini bo šel k svoji hiši.

Cena smučarske vozovnice:

LEP NASMEŠEK

Smučišče pri Pindži. Tisti, ki bi postavil vlečnice, bi moral prevzeti tudi odgovornost za varnost. To pa ni enostavno, saj se smučišče (spodaj se lepo vidi) konča na regionalni cesti.

Najprej smo obiskali nekoč najbolj znano »smučarsko središče« Mačkovce. Tja so se smučarji, v glavnem iz Murske Sobote, pripeljali z vlakom, z Goričko mariško. Bilo jih je toliko, da so se smučali po obeh bregovih doline, po kateri je takrat tekla (kot kaže, bo spet) železniška proga. Odpeljali smo se do nekdanje železniške postaje, nasproti katere je bila na strmini velika (no, lepo vas prosim, za tiste čase je bila velika) skakalnica. Junaka je ponesla tudi do šest metrov. Kot nalašč sta se od nekdaj vzela Ludvik Kerec, ki živi nad »skakalnico«, in Franc Kosec, ki stanuje v prostorih nekdanje železniške postaje, kjer je bil že pred 34 leti PTO (prometno-transportni odpravnik). Oba se časov, ko so se tukaj gnetli smučarji, dobro spomnita. Po letu 1960, pravita, je smučarska vnema popustila, malo pozneje pa so progo tako in tako ukinili. Pozneje so pri šoli naredili smučarsko progo in skakalnico, vendar to ni bilo več tisto ... Kaj hitro smo se poslovili, kajti čakala so nas nova smučišča. Ustavili smo se pri Marjetki, spodaj v Petrovcih. V gostilni dobijo še najboljše informacije, poleg tega pa je bil Bojan žejen pa tudi z mano se je dogajalo enako. Irmirino vztrajanje, da bo prej tema, kot vse opravimo, je bilo proti dvema žejnima brezplodno. Torej, zvedeli smo, da Pindža še stoji in da so bile tam nekoč neke vlečnice. Danija ni bilo doma. Šel je po opravkih v Soboto. Soproga pa je povedala, da imajo

Vlečnica na Kapeli obstaja, vendar že leta in leta sameva. Steza za vlečnico je porasla z drevjem!

kar dve vlečnici. Nekoč se je tukaj smučalo, lansko leto je bilo bolj malo snega, petrovsko športno društvo pa ne kaže kakšnega večjega zanimaja, da bi postavilo vlečnice in organiziralo smučanje. Eno vlečnico menda postavljajo še spodaj pri avtobusni postaji. »Bagi in tisti jo imajo, mar ne!« sem se delal pomembnega, češ da poznam razmere. Gospa Danijeva je to potrdila in čez minuto ali dve smo bili tam. Pozdravil me je Čopi – drugi niso upali iz avtomobila –, ki je tako lajal, da je takoj prišla gospodinja. Ko je zvedela, za kaj gre, je poklicala še sina in že smo bili na smučišču. Kar nekaj je solastnikov vlečnice: Bagar, Sukič, Došen, advetnik Sukič iz Sobote in še nekaj imen je našela gospodinja in dodala, da se tukaj veliko smuča, da takrat skuhamo čaj in vino, včasih celo kaj spečejo. Menda bodo kupili še eno vlečnico, da podaljšajo progo. »In koliko stane tukaj smučanje,« smo postavili modro vprašanje. »Nič, lep nasmešek je dovolj,« nam je odvrnila in že smo se podali proti Pečarovcem, kjer imajo skakalnico in celo tekmovanja v skokih.

Skakalnica je bila na samem, dovolj strma za daljše skoke. Ker ni bilo v bližini nikogar, smo šli tja, kjer so bili. K Zelkovim na turistično kmetijo. Na hitro smo si ogledali znamenitosti, nekaj malega popili in se že peljali proti glavnemu pomurskemu smučišču (vsaj nekoč je bilo), na Kapelo.

Tam pa, lahko povemo, velika žalost. Vse zapuščeno. To, kar so nekoč tovariš Keršič in drugi zanesenjaki v Radencih z velikimi napor in udarniškim delom naredili, me danes spominja na pesem Kje so tiste stezice ... Gospa Domanjkova, na njihovi zemlji stoji vlečnica, pravi, da bi bilo najbolje, če bi vse skupaj porušili in odpeljali. Kamorkoli ...

Zaradi reda smo se odpeljali po vinski cesti še v Gornjo Radgono, kjer pa tisti, ki se pozimi pelje skozi Radgono v Maribor, smučišča (morda bi se lepše reklo sankališča) ne more zgrešiti. Šli smo na vrh smučišča, od koder je lep razgled na grad na nasprotni strani, utrgali jabolko in si rekli: »Samo da bi bil sneg, ljudje si bodo že našli svoja smučišča in svoje veselje ...«

Zapisal Jožef, fotografirala Nataša

Dokaj dolga smučarska proga v Petrovcih. Čapi je skrajno desno.

pen elopa

Renata Lebar, 25 let, doma iz Renkovec, po poklicu pravničnica, trenutno zaposlena pri Fotoateljaju Vitez v Turnišču.

Renata Lebar

Nekaj je Renata gotovo naj..., in to najmlajša občinska svetnica (Občine Turnišče) v pokrajini ob Muri. V politiko se je podala iz radovednosti, zdaj pa jo še kar precej zanima. Tudi fotografiranje in snemanje s kamero je zanjo izziv, ki se mu z veseljem predaja. In rože ima zelo rada. Za zimsko gretje pa je kot nalašč babičin kuhinjski štedilnik. (Posnetek: JOG)